

فہمذ زوال

احمد نعیم

اسلامدہ دعواى قومیت

— احمد نعیم —

سبیل انرشاد جریدہ اسلامیہ سندھ نشر اولوندقن سوکرہ
آریجہ بش بیک عدد طبع اولنہرق حاصلات صافیہ سی
دارالشفقة الإسلامیہ ترک اولنمشدر .

دارالخلافة : توسیع طباعت مطبعہ سی

۱۳۳۲

اسلامده دعواي قوميت

« تعقيب و تنقيد » مجموعه سي
صاحبي نزهت ثابت بك افندي به

موسي كاظم افندي حضرت تارينك اسلام مجموعه سنده انتشار ايدن
سلسله مقالاتنك صوكنجيسندن :

« اسلاميتك مهم اساسلرندن بريسي ده اخوتدر ... دين اسلام مؤمنلر
قرداشدر آيت كريمه سييله بين المسلمين اخوت اساسني تاسيس ايتلشدر ...
« دين اسلام بومهم اساسي غايت مئين بر صورتده وضع ايتدكدن صوكره
بوني الى الابد محافظه ايدمك اسبابي ده احضار ايتلشدر . بودينه زكاتك ، تعاون
وتناصرك فرضيت ومشروعيتي ، عداوت و خصومتك ، غيبت و بهتان و يلانك ،
نفاق و شقاقك ، تفرقه ، فتنه و فسادك ، ادعاي قوميت و جنسيتك شديداً ممنوعيتي
هپ اخوت اسلاميه بي الى الابد محافظه ايدمك اسباب جمله سندندر .

« في الواقع . . . بر ملت عداوتدن ، غيبتدن ، بهتاندن ، يلانندن ، نفاق
و شقاقدن ، تفرقه ، فتنه و فساددن ، ادعاي جنسيت و قوميتدن شدتله منع
ابدلر سه اومت آرم سنده اخوتدن اثر بولنه ماز . بناء عليه اويله بر ملتك
سي ده قابل اولماز ... »

عبارهلريني نقل ايدمك مجموعه دن بعض استيضاحاتده بولونيورسكز .
ومسئله نك كنديكز جه مهم و مشكل جهتلريني بروجه آتي صور يورسكز :
« ادعاي قوميت و جنسيتك شديداً ممنوعيتي حقنده ايضاحات و ير مكي مملكت
ايچون بك نافع بوليورز ... ادعاي قوميت نه در چه ده ممنوعدر ؟ وهانكي صورتني
ممنوعدر ؟ « بن عربم و بندين دها عربي يوقدر » ديه بر حديث شريف واردر
دنيليور . بو حديث شريفدن اكر موضوع دكسه مقصود نه در ؟

« ترجه ياخود چينجه قونوشان بر مسلمان تركم ، چينلي يم ديمكده ادعاي قوميت ايتمش اولاجقى ؟ يوقسه مقصد اصلي ديكر قوميت ومليتلى ذليل كورمه مكميدر ؟

« اسلام مجموعه سي مليت فكر لرينه منور بر جريان ويرمكي شعار ايدينديكي ايجون بويولده بزي تنوير ايتمسي رجا ايدرز. بويولده ايضاحاته احتياج واردر . « اسلام مجموعه سندن بوسواللر كزه جواب انتظارنده بولونمق حقلر ايدى . فقط اسلام مجموعه سي اختيار سكوت ايتدى . كورونيور كه موسي ، كاظم افندى حضرتلرينك لسانيه ايتديكي اشارتله اكتفا ايدم . جكدر كه بونده بز آنى معذور كور يورز .

زيرا « مليت فكر لرينه منور بر جريان » ويرمك وظيفه سنى در عهده ايتمكده برابر « تورك يوردينك صميمي بريولداشى » اولمق اوزره كنديني مطبوعاتا پره زانته ايدن بر اسلام مجموعسي دين نامنه نقل بويورديفكز سوزلردن باشقه سنى البته سويليه ميه جكي كبي ايشي دهها زياده تعميق ايمه سي ده رفيقنى كوچنديرمك تهلكه سنى احضار ايدم بيلير . بناء عليه اوراده كي رفقاى خدمتى مشكلاتدن آزاده قيلارسه م هر حالده شايدن مؤاخذه برايش كورمش اولمام اعتقادنده يم .

بوراده مسلمين آراسنه قوميت وجنسيت دعواسنك ، تعبير ديكرله عصبيت قوميه وجنسيه نك بليرمه سي اون بش يكرمى سنه لك برشى ايسه ده اك زياده آچيغه وورولماسي ، مملكتك حيات وممات مسائلندن بري حالته كترلمه سي مشروطيتدن بدء ايديور . بوده سائقه جهل ايله اوروپادن استعاره ايتديكمز مضر - وفكر عاجزانه مجه - وجود اسلامك داء السلى دينه جك قدر مهلك بر بدعت اجنيه در . ذاتا اوروپانك دائما اك فناشيلريني آلمق ، اي شيلريني ده بوزماد قجه تطبيق ايمه مك بزم اك

جالب دقت فلا کتر مزدن بریدر . ظاهرده ساخته برزنده لکله ، موقت
بر فعالیتاه تجلی ایدن بعض عصبی خسته لقلر کبی بوده یکنظرده واورویا
کوز لکیله تدقیق ایدیلیرسه مهم برخطوؤ ترقی ، روح افزا برمایه
حیات کبی کورونیورسده بوداء الافرنج عصیت بصر بصیرت اسلام
ایله تدقیق ایدیلیرسه امت مرحومه نك سبب موتی اولمق شانندن اولان
تداویسی مشکل بر مرض ساری اولدینی آ کلاشیلیر . بناء علیه موسی کاظم
افندی حضرتلری کبی صلاحیتدار بر آغزندن ، «اسلام» نامی طاشییان
بر مجموعهدن بالایله نقل ایتدی کمز سوزلردن باشقه سنك صدورینه ذاتاً
احتمال یوقدر .

مشروطیتک دها ایلك آینده دعواى عنصريت حقننده کی فکرمی
« اتفاق » غزته سیله عرب اولان اخوان مسلمینه خطاباً یازدیغ ایکی
مقاله ایله اظهارده حق تقدیمی احراز ایتدی کم کبی سبیل الرشادک ۲۱۲ نجی
نسخه سنده ترکیلره قارشى آچیلان مجاهدۀ دیندارانه یهده اشتراك ایتدی کم
ایچون حقیقتک بوتون صفحاتی انظار اهل اسلامه عرض ایدهرک
بودعوانک نافع ومضر ، مشروع وغیر مشروع جهتلرینی کتاب وسنته
استناداً ایضاح ایتدی کبی جاهء وظائفمدن عد ایدهرم . بناء علیه بوبحی
صوکنه قدر دیکله مک ایچون ذات عالیلرینک ده ، قارئین کرامک ده صبر
ومکانتلرینی دریغ ایتمه ملرینی بالخاصه نیاز ایدهرم .

بزم دعوا من شودر : دعواى جنسیت - موسی کاظم افندی حضر-
تلرینک بویوردقلری کبی - شرعاً مذموم ومردوددر . تعبیر شرعیسی
وجه ایله بردعواى جاهلیتدر . اسلامک قوام وبقاسنه ، مسلمینک رفاه وسعادتنه
اک مدهش ضربه در . باخصوص همان همان بوتون دیار اسلام دیار

کفره انقلاب ایتمشکن بوراده کی بر آووج مسلمانک بن ترکم، بن عربم،
بن کردم، بن لازم، بن چرکسم کبی داعیه لرله یکدیگره قارشی ذره
قدر روابط محبتی کوشتمه لری - هله دشمنلر مزک پای تجاویزی
تا قلبکاهمزه باصدینی برصیراده - جنتدر. وعصیت قومیه بایراغنی
الرنده طوتانلرک آلدینی معناجده وطن پرورلکه منافیدر. دین وایمان،
عقل واذعان ساحه سندن تباعد ایدلسه بیه سعادت قومیه سراب
مغفلی آردنده قوشان آرنواد قارداشلر مزک باشنه کلن مصیبت عظمی
بزه مدهش بر درس عبرتدر. عینی اسباب عینی نتایجی تولید ایدر
قاعده طبعیه و معقوله سنه بناء بومسلکده دوام ایتدیکمز تقدیرده ارکج
بزمده باشمزه کله جک مصیبت بودر. بو کیدیشه صوک التجا کاه اسلام
اولان بودیار معاذالله تعالی - آرنوادلق کبی - دارالکفره منقلب
اولا جقدر.

بعض عرب اخوانمزک دعوای جنسیتنه تعقیب ایتدکلری غایه بی
بیله مزسه کده « تورکچی » نامنی شعار ایدینن ترک قارداشلر مزله تماسمز
زیاده اولدینی ایچون مذهب و مسلکلرینی بیلیوروز ظننده یز. کرداخوانمز
ایسه - آ کلا دیغمه کوره - هنوز بوخسته لقله مصاب اولما مشلردر.
وفیابعدده مصاب اولمالرینی جناب حقدن نیاز ایدرم.

ترکچیلرله واقع اولان مناظرات و مناقشاتمزدن - بش سنه لک
مساعیه رغماً - حالا کندیلرینه صاغلام بر غایه اتخاذا ایتمکده متفق
اولما دقلرینی آ کلا یوروز. نزهیه و نیچون کیتدیکنی ادرا کدن عاجز
وبوتون یا یغره لری اویدم قالابالغه دیمکدن عبارت اولان جماعتک اکثریتی
بر طرف ایدیلرسه ترکچیلک زعماسنی، ائمه سنی، پیشوالرینی، اولولرینی

خالص ترکی
ترکی - اسلام

ایکی به بولونمش کوریورز. برطاقیمی خالص « تورجی » ، دیگر طاقیمی ایسه « تورجی — اسلاجی » در .

خالص تورجیلر بوسبوتون یکی بر « مفکوره » (غایه مشترکه دیمک اولاجق) احداث ایتک ، بر آز قدیم عنعنات ایله رشته مناسباتی قطع ایدهرک یکی عنعنلر وجوده کتیرمک ، « یکی بر ایمان » ایله « یکی بر قوم » ، « یکی بر ملت » اصاغه ایتک داعیه سنده درلر . بونلرک مصاحبات ومحاورات اناسنده اک صمیمی واک معقول اولارق سویله دکاری سوزلر آشاغی یوقاری شویله خلاصه ایدیه بیلیر :

« بزى قومیت غایه سنی تعقیبه سوق ایدن شی تر کلرک خارجاً وداخلاً معروض اولدینی مهالکدر . شیمدی به قدر بودولتک بنیان بقاسنی تأمین ایچون جان و مال ویر کوسنی اک مبذول اولارق اوده من تر کلدر . بونجه دغدغه لر ، بونجه غائله لر نتیجه سنده ترک عنصری ضعیف دوشمشدر . معارفی ، تجارتی ، صنعتی ، وحتىی زراعتی محواولمشدر . بر وطنده یاشایان بونجه اقوام مسلمه و غیر مسلمه دن ایسه بوفدا کاراقلرینک شکرانه سی اولارق دائماً جفایه ، دلشکنلکه معروض قالمشدر . آرتق کندینی طوپلایوب بر آزده کندینه باقسی ، فدا کاراقلرینی دیگر اقوامه قارشى بر آز قیصه رق کندینه حصر ایتسی ضروریدر . بوکا ایسه یکی بر مفکوره ، ترکلک اساسنه مستند بر مفکوره لازمدر . هرشیدن اول بوکا احتیاجمز وار . رابطه اسلامیه ایسه آنجق ایکنجی درجه ده قالیر . امور آخرتی دنیاده ایکن کندینه درد ایدینمکده بیلیمزکه او قدر بویوک بر معنای عملی وار میدر ؟ بز بو دنیاده کی سعادت مزى تأمین ایتمه نک یولنی آرایلم . دین مفکوره سی بزى مسعود ایتدکجه بز آرقاسندن قوشا بیلیرز . بز ایسه کوریورز که دین حسیاتی گوشه مشدر . اعلاى کلمة الله ایتمه کده

خالص ترکی
ترکی - اسلام

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

اوروپالینک سلسی ماندر . دیمک کہ اسکی ایمان ایله قورتولا جغمز یوق .
قورتاراجق برشی اولایدی ذاتاً بو حاله کلز دک . برده بو قومیت جریانی
اوروپادن قوپوب کلن برسیل خروشاندر . بونی طور دور مق ، سرایتنه
مانع اولمق قابل دکلدر . « معاصر لاشارق » ترقی ایدہ جکسہک اوروپا
جماعتندن آریلامایز . اوروپادہ دین اہراملریلہ تحدید حدود مودہ سی
چوقدن کچمشدر . بزده بویله آنتیقه مفکورہ لردن واز کچمز سہک
موزہ لردہ کی آنتیقه لری کی نامز یالکز تاریخ صحیفہ لرنده او قونور . بناءً
علیہ بو خلق اولاترک ، صوکرہ مسلمان اولمیدر . بویله اولمقدہ باشقہ
برفائده مزده واردر :

« معلومدر کہ اوروپالیرک النہ دوشن اسلام دیارینی توحیدہ امکان یوق .
داخلدہ کی عناصر اسلامیہ دہ اخوت اسلامیہ نامنہ ظن ایتدی ککز قدر
یابیشیق دکل . او حالده ترکلک مفکورہ سیلہ بوغاز ایچندن تا بحر محیط
کیرہ قدر ہم عرق و همزبان سکسان ملیون خلقک برایت وحدت آلتندہ
جمعی ممکن ایکن بوکا نهدن چالیشمایلم ؟

ناصل؟ منطق بارلاق ، خولیا طاتلی دکلی؟ اعتراف ایدہ رزکہ قوم اولولری
ایچندہ بویله دوشونن مفکورہ جیلرا کثرتی تشکیل ایتزلر . « تورکچی -
اسلامچی » اولان دیگر اولولرایسہ نہ سردن ، نہ یاردن کچہ میورلر . مفکورہ
اسلامیہ ایله مفکورہ قومیہ نک هیچ برینی فدا ایتک ایستہ مزلر . برنجیلریلہ
بورادہ اوزون اوزادی یه مناقشہ ایتکی عبث کور یورز . تلقیح ایتک
ایستہ دکلری شی آچیقجه دینسزلک مفکورہ سیدر . خلقدن دینی سلب
ایدوب یرینہ اوکا معادل دیگر برشی اقامہ ایدیلہ میہ جکنی ؛ اعلائی کلمة الله
اوغورینہ قیلی دپرین برحریفک تا قامچاققا یایلا لرنده کی عرقدا شلری

ایچون سلاحه صاریلامیه جغنی ؛ بیک ییلدن بری قارداشمدرد دیدیکی ، بیک ییلدن بری حزن و سرورینه اشتراك ایتدیکی ، اوغورنده حیاتی فدادن چکنمدیکی دین قارداشنی براقان بر کیمسه نك سیریانك بیلیم هانکی بوز اووالرنده نصرانی شامانی بللی اولمایان یاقوت قارداشنی سوه میه جکنی دوشونه مین ؛ ترکرك دوراقبالی دین اسلامه تمسك دورلرینه مصادف ، تدنسی ایسه ایمان وعقیده نك انحطاطندن اعتباراً بدء ایتدیکنی کتم ایدن ذوات ایله مناقشه یری هر حالده بو مقاله دکدر . بز یالکز « تورکچی - اسلامچی » لرله دردلشه بیلیرز . زیرا بونلرله اسلام دائره سنده آکلاشمق ، آنلره حقیقی دین نامنه قبول ایتدیرمک ده قولايدر قیاسنده یم .

« تورکچی - اسلامچی » اولان اولولر ایله ایتدیکمز مباحثات دیگر رفیقلرندن نسبت قبول ایتیه جک درجه ده منصف اولدقلرینی اثبات ایدیور . بونلر واقعا ترك عنصرینک ضعفندن ، یاردیمه محتاج اولدیغندن بحث ایدیورلر . لکن جامعه اسلامیه بی قیرمق ایسته مزلر . بو جامعه بی هم عناصر سائر اسلامیه نك آیرلما ماسی ، هم ده ترکرك سهولتله تربیه و تعالیسی ایچون الزم ع ایدرلر . یالکز بر نقطه ده یا کیلیورلر : « ترکک جامعه سی جامعه اسلامیه بی تقویه ایدر . دعوا ی عصیت دین اسلامه مغایر دکدر . ایکی مفکوره یکدیگره مزاحمه ایتمز . بالعکس یکدیگری اتمام و یکدیگرک حصولنی تسهیل ایدر . مع التأسف ایمان و اسلامدن بی نصیب ایلان بر چوق کنجاری هیچ اولمازسه حمیت وطنیه و قومیه نامنه اسلامه ایصیندیرمغه چالیشا بیلیرز . « دیورلر و « ایمان دینی » نك یانی اشنده برده « ایمان قومی » اقامه ایدیورلر . حتی ایچلرنده ایمان و اسلام

ایله تمسکنده هیچ شبهه ایتمه دیکم بعض ذواته تصادف ایتدم که قومیتله
تفاخری حس اسلامی به هیچ ضرر ویرمز ، بالعکس برانسان ولو
مسلمان اولان دیکر اقوامه قارشی بر وارلق حس غرور یله مفتخر اولورسه
بک یوکسک بر مرتبه ترقی به واصل اولور دییه جداً معتقد .

ایشته بو ذوات بر مناظره نتیجه سنده دعوائی غائب ایدرک وضوح
حقیقته قارشی بی مجال قانجه مقام معذرتده : « نه یاپالم؟ بز بو پروپاغاندامزه
نهایت ویریرسهک ترکلک محو اولاجق . آرناوودلر ، عربلر بز دن اول
بو دعوا به قالدیشدیلر . بز مدافعه نفس موقعنده بز . بو مدافعه مزدن
مسلمانلره بر ضرر ترتب ایدورسه قباحت بزده دکل ، ایلك باشلا یانلرده ،
تعرض ایدنلرده در . البادی اظلم . » دیورلر .

عرب ملیتنی کودنلره : « نیچون بویله یاپیورسکمز؟ » دییه سورسه کز
اونلرده بیک دره دن سو کتیره رک حقلی اولدقلرینی ومدافعه موقعنده
بولندقلرینی سو یلرلر . و عینیه - ترک اخوانمز کبی - « البادی اظلم »
سوزینی تکرار ایدرلر .

کیم کیمه ظلم ایتمش بونی آراشدیراجق دکلز . بز هر ایکی طرفده
شریعته مخالف ، روح اسلام ایله باریشمز بر امر منکر کورورز .
« انصر اخاک ظالما او مظلوما = قارداشکه ظالم اولسون ، مظلوم اولسون ،
یاردیم ایت » [۱] حدیث شریفنه اتباعاً جماعیه یاردیم ایتکله یینی

[۱] حدیث شریفک راویسی انس بن مالک حضرت تلیدر . مخرجلری
بخاری ، امام احمد و ترمذیدر . حدیث شریفک مخاطلی : « ظالمه ناصل یاردیم
ایدهیم؟ » دییه سورمش ، « اونی ظلمدن منع ایدرسک . اوکا یاردیم ایتک
بودر . » ماکنده اولق اوزره « تججزه عن الظلم فان ذلك نصره » بو یورلش .

طریق حق و صوابه دعوتله کندمزی مکلف کوریورز . بناءً علیه
« تورکچی - اسلامچی » اخوانمزه دیرزکه :

ترک محتاج معاونت و سز لرك همت ارشادینه جداً مفتقر اولدینی
غیر منکر در . ترکی بوندن صوکرده ضررینه مؤدی یورغونلقلره صالوب
سعادت دنیا و آخرتی دوشونه میه جک حاله کتیرمک روای حق دکدر .
آنک احوال اجتماعیه سنی اعلا ایتک ، قوه استحصالیه سنی چوغالتمق ،
معنویاتی تقویه ایتک ، ملکات فاضله سنی تمیه ایتک ، ملکات ردیئه سنی
ازاله ایتک جداً شایان تقدیر ، عندالله و عندالناس مقبول و مستحسن
بر امر خیر در . بوکا وصول ایچون لسانه خدمت ایتک ، ادبیاتی
جداً غدای روح اولاجق حاله کتیرمک ، قومک قوه علمیه و عملیه سنی
آرتیرمق پک مبارک بروظیفه در . حتی بووظیفه ده اصلاً ترک اولمادینی
حالده ترک لسانیه متکلم اولان سائر اخوان مسلمینک ده سزه معاونته
شتاب ایتک بروظیفه دینه سیدر . نته کیم بزم یایدیغمز باشقه برشی
دکدر . لکن بو اجتماعی خدمت لرك ایفاسی هیچ بروقتده سز لری حد
جوازک اوته سنه کچهرک دعوای جاهلیته ، انساب ایله ، آباء اقدمین ایله
افتخاره سوق ایتمه ملیدر . لسان ، لغت برواسطه تفاهمدن عبارتدر .
بونی حسن استعمال ایدیکزده منکراته آلت اتخاذا ایتیکز . ترکی
محتاج اولدینی دینی ، دنیوی علومک کافه سنه آ کلا یا جنفی بسیط و یا عالی
بر لسان ایله آشنا ایدیکز . کتبخانه سنی دنیانک اک زنکین کتبخانه سی
حالنه قویکز . فقط دائماً اوت ، بوندن غفت ایتیکز ، دائماً
کندیسنه « ای ترک ! » دییه جک یرده « ای مسلمان ! » دییه خطاب
ایدیکز . کندیسنه دائماً مسلمان لغندن بحث ایدیکز . ترکا کندن بحث
ایتیکز . غیرتی غیجیقلامق ایسته دیککز وقت ترکک نامنه دکل ،

مسلمانلق نامنه غیجیقلایکیز . ترک تاریخنی اسلام تاریخندن آیرمایکیز .
بر آز کندیکزه کلکیزده انصاف ایده رک دوشونک . دورت بش سنه در
بودعوای خامک آرقه سنه دوشدیکیز . حساب ایده رک ترکله ایتدییکیز
خدمتلك یکوئی طویلایکیز . ادبیاتنه ، قواعد لسانیه سنه ، لغتنه ،
علمنه ، صنعتنه ، تجارتنه ، زراعتنه ضم ایتدییکیز شی نه در ؟

اوکا قورو بر دعوای انایتدن ، فضله اولارقده بر آز اوته کی
قاردشلیله بوزوشمقدن باشقه نه قازاندریدیکیز ؟ بر کره غایه کزی
« خالص تورکیلر » له تمامیه برلشدره مدیکیز ایچون نه دیمک ایسته .
دییکیزی لایقیه آکلامیان عوام قوم نه یاپاجغنی بیله میور . کندیلرینه :
« سزک آتالرکز قره خاندنر ، بوزقورت خاندنر ، اوغوز خاندنر ، جنکیز
خاندنر ، هولاکو خاندنر ، بیلمن نه خاندنر . » دیدیکیز . اولنرده ایناندیلر .
بیک ییلدن بری اقوام ساره قانیله قاریشه قاریشه ترکله لساندن باشقه
بر نسبتلری قالمادیغنی ، حتی برچوقلرینک ترکلیکی - صوکرادن اوکر نیلمش
لساندن طولایی - صرف عارضی برشی اولدیغنی عقلرینه بیله کتیر میهرک
کندیلرینی حقیقه بوسایدیغکیز مشرکلرک اوز اولادی ظن ایدیورلر .
وجنونک حدغایه سی اولق اوزره جنکیزک « مقدس طوپراغنه ! » ،
« مقدس یاساسنه ! » قسم ایدیورلر .

بوایشک داعیلرندن قاچ دانه سنک اوچنجی بطنه قدر
خالص محاص ترک چیقه جغنی جداً مراق ایدیله جک بر شیدر [۱] .

[۱] بیلمن جدی ، بیلمن لطیفه بکا شو وقعه حکایه ایداشدر : یوردکی ،
اوجاغکمی مشهور خطباسندن بری بر کون مجاری بر مهتدی به راست کلش .
اصلنی فصلنی صورمش . اوده آناسی روم ، باباسی مجاری اولدیغنی سویله مش .
حضرت خطیب : « اوپله ایسه دوستم سز تر کسکیز . » مقابله سنده بولونمش .
بر چوق شیلر کبی بوکاده ایستر کولک ، ایستر آغلاک .

بونکه برابر سزك بزه طانیتدیغکز غایه كزذن (مفكوره كزذن) جدآ
تباعدایدن اتباعكز تحفلی تبدیل اسمایه قدر واردیریورلر . اسلامی
اولان اسملری كوندوز بکلر ، اویانیق بکلر ، كوك بکلر ، قوكور بکلر
استحاله غریبه سنه اوغرایور . پیغمبر ذیشانمزا فندمن حضرتلری واقعا
تبلیغ بویوردقلری دینه کیرن مسلمانلره تبدیل نامی الزام بویورما مشلر
ایسه ده سود کلری بعض ذواتك اسمنی ، کوتو بر معنای، متضمن جاهلیت
اسملرنی تبدیل بویورورلردی . مثلاً «زید الخیل» اسمنی «زید الخیر» ه ،
«عبدالغزی» اسمنی «عبدالرحمن» ه ، «عاصی» اسمنی « مطیع » ه ،
« عصبیه » اسمنی « جمیه » یه تحویل بویوردیلر . بوندن طولایی اولاجق که
بالآ خره دین اسلامه اهتدا ایدنلرک اسملرنی دکیشدیرمک عادت اولدی .
سز ککیلر ایسه او کوزه لم اسلام آدلرنی کویا ترکک عشقنه بو کونکی
قولاقلر طویمادق تحف اسملره چویریورلر . مشرک اولان ساخته
اجداده انتسابك ، یکی بر دینه کیر مشرک واقفیز آدینی آ کدیران
اسملرک ترک ترقی و تعالیسیله اولان مناسبتنی — عیب دکل آ —
آ کلایامیورز . قومیت حسابنه ضلالتك بو قدریله اکتفا ایدلسه ینه
اوپر باشمزه قورز . سز ، برده « ارکنه قوندن قورتولوش بایرامی »
دییه یکی بر بایرامی احیا ، حتی احداث ایتدیکنز . قلوبلر کز غزته لرله
بر برینی حرارتلی حرارتلی قوطلادی . و ترک ایله غیر ترک ، مسلم ایله
غیر مسلم بو غیر منتظر امر واقع قارشیسنده مهوت حیرت اولوب قالدی .
سز اگر اسکی مشرک شامانیلرک اسکی خاطر اتی احیاء بو بایرامی ملته
پیشکش ایدیورسه کز افعال واقوال کزده مهم بر تناقضه دوشمکه
معیوب اولویورسکنز . زیرا « ترقی ایچون کوزمن مستقبلده اولمالی »

دیدیککز حالدہ بو کون هیچ بر ترک قلبندہ کی اوتار حساسیتی
اوینا تامیہ جق اولان بیلیم قاج بیک سنه لک خرافات اساطیر یه بی بیهودہ جانلاندر منہ
چالیشیورسکزر. اعتراف ایدہرم کہینہ بوموسمه تصادف ایدن پاسقالیہ یورطیلری
بنی نہ قدر متحسس ایتش ایسه « ارکنه قون » دن ده او قدر متحسس
اولدم . حتی پاسقالیہ اسمنه قولاغمز دها زیادہ آلیشقیندر بیله . یوق
ا کر بو بایرامی هیچ یوقدن اختراع وابداع ایدیورسه کز بو بدعتکز
هر حالده خوشه کیده جک بر شی دکدر. لا اقل بیک بیلدن بری بایراملرینہ،
ماملرینہ اشتراک ایدن ؛ سعادتلرندن ، مصیبتلرندن نصیبہ دار اولان
ترک قارداشلرینک بو کوندن اعتباراً یالکز باشلرینہ بر بایرام یاپارق
اظہار شادمانیدہ منفرد قالمالری هیچ شہہ یوق کہ دیگر اخوان مسلمینہ
بر آریاق حسی ویریر. قلبلری رنجیدہ ایدر. شکایتلرم بونلرله قالسه
ینہ ای . سزک آچدیغکز او قومیت بایراغنک سایہ سنہ التجا ایدنلر
میانندہ اویله چیلغینلر واردر کہ « اک اول وطن حسنی قلبلرہ آشیلایان »
ادیب شہیرمز کمال بک مرحومی « جلال » پیہ سنندہ « ترکک غایہ سنی
اسلامیتہ فدا ایتدیکندن طولای » تحظہ ایدیور ، و — ادعای خامنہ
نظراً — بو خطای عظیمی (!) بونجه خدمات وطنیہ سی بیله عفو
ایتدیرہ میہ جک قدر آغیر بولیور . بر دیگر ی دە زواللی ترک قومنک
بوتون فلاکتلری کندیسنہ یابانچی اولان دین اسلامده بولارق « شامانی »
مذہبنہ رجوعی توصیه ایدیور .

ای تورکچی — اسلامی قارداشلر ، ایشته کوریورسکزر کہ نہ قدر
حسن نیتلہ چالیشسه کز طرف حقندن نہی ایدلمش یوللردن نائل مقصود
اولق ممکن دکدر . بوتون حسن نیتلرکز قورقدیغکز نتایج معکوسہ نک

وجود پذیر اولماسنه مانع اولماز. سز لر خالص تور کچیلر کی انصاف سزده
دکلسکز . او حالده فلاکت بوسبوتون صارپه صارمادن کچمشی تلافی ایتکی
اسلامیت نامنه ، انسانیت نامنه ، حتی بو کیدیشه آیسندن پک زیاده
قورقدیغ ترکک نامنه سزدن نیاز ایده رم ، استرحام ایده رم ، خلقی
« چفته مفکوره » صاحبی ایتیکز . ایچکزده اوچ وطن صاحبی اولق
ایستینلرده وارمش . حال بوکه ینسه ترک مثیلدر ، « چاتال قازیق یره
کیرمز » دیرلر . سز بوچاتال مفکوره نی ، اوچ باشلی وطن قایغوسنی
کیمک قلبنه صوقابیلیرسکز ؟ سز ینه خالص اسلام غایه سندن شاشمایکز .
اسلام غایه سی ترککی قورتاریر . ترکک غایه سی ایسه دائرة اسلامی
هیچ بروقتده احاطه ایده مز . چفته غایه ایله ده هیچ برایش
کورولمز . انصاف ایدک . سزک اتباعکز تورککی می چوق سوه جک ؟
یوقسه اسلامی می ؟ هر ایکسینی عینی درجه ده سوسون دیرسه کز اولماز .
چونکه برغایه غایه اولابیلیمک ایچون عشق درجه سنده سوله لیدر .
الته تصدیق ایدرسکز که عشق انقسام وتجزی قبول ایتمز . ایکی غایه
تعقیب ایدن کیمسه مطلقا برینی دها علوی برغایه اتخاذا ایتدکدن سوکره
دیگرینی اونک ایچنده اریته جک ، قایناتاجق وایکی غایه دن دون اولانی
اکعلوی طانیدینی غایه یه اولان علاقه سی نسبتنده سوه جکدر . یعنی برینه
اولان محبتی دیگرینک خاطری ایچون اولاجق . اوله ایسه الله رضاسی
ایچون ، ترکرک یوزینی کعبه دن تورانه چویرمکدن وازکچیکز . هر ایکی طرفه
باقه نی کیمسه یه توصیه ایتیکز . زیرا جهتلر یکدیگره ضددر . آن
واحدده هر ایکسی بردن کوروله مز . ترکرک یا کعبه یه دونوب - بیسک
ییلدن بری اولدینی کی - تورانی آرقاده براقاقلر ، یاتورانه باقوب

کعبه بی او نودا جقلم . گاه برینه گاه دیگرینه باقائلر ایسه « مذبدین بین
 ذلك لالی هولاء ولا الی هولاء » زمه سنه داخل اولاجقلم . بر مذبد
 مفکوره دن نه خیر کله بیله جکنک لزوم تشریحی ایسه اومارم که بکا براقازسکنز .
 دینسز اولان گنجلیکی ایمانه کتیرمک ، اونلری دین نامنه اولامق
 ایچون قومیت اولطه سنی قوللانغه حاجت یوق . حتی بو حرکت ضرر
 بیله ویریر . زیرا قومیت زوقاسی زهر لیدر . آنی یوتانلر ذاتا دینسز لکه
 معلول خسته لر ایسه بوزهر ایله شفا یاب اولمازلر . اکر دیندار ایسه لر اوزهری
 یوتدقدن سوکره فلاح بولمازلر . هر حالده شوکامین اولمالیسکنز که اسلامیتی
 شدید آنهی ایتدیکی شیرله باریشدیر امارسکنز . عصبیت جنسیه نك منیات
 شرعیه دن اولماسی دنیاده غایه قصوی اولان وحدت مسلمینی وجوده
 کتیرمک ایچوندر . سز وباخصوص خالص « تورجکی » اولان رفقای
 مساعیکز ترکک غایه سنه نه قدر حریص ایسه کز صاحب شریعت ده مسلمانلق
 غایه سنه سزک تصور کزدن بیک قات دها حریصدر . شجره اسلامک
 ثمرات طیبه سنی حامل اولان اغصان وفروعک بالطه لائماسی ایچون یینه
 شریعتک مساعده سندن مدد اومانلر پک بویوک غفلت کوستریرلر !

زوقاسی
 بالجه الکنه کی

او حالده جمع ضدین خیال خامندن واز کچیکزده هرشیدن اول شو
 چفته مفکوره بی آتکز . منطقی بر حرکت اولمق اوزره یا آچیقدن آچیغه
 مفراط آرقاداشلر کز کبی خالص « تورجکی » اولکنز که بونی سزه توصیه ایتمک
 اصلا خاطر وخیالمدن کچمز . یاخود دوبره دوبره « اسلامجی » [۱]

[۱] بو « جی » اداتنک « ترک » ایله « اسلام » کله لرینه التحاق نه قدر
 فنا اولیور! بن بوراده بر معنای تصنع استشمام ایدیورم . بونسبتی کندیلرینه شعار
 ایدینلر نیجه یا کاش اسم انتخاب ایتشلر . زیرا ترک ، عرب اولان کیمسه تورجکی ، عربجی
 اولاماز . اوقیصه جه ترکدر . عربدر . « اسلامجی » نك ده مسلمان دیمک اولمادیفی لغت
 ترکیه ایله ادنی ممارسه سی اولانلرجه معلومدر .

اولکز . زیرا آن واحدده هم لواء الحمد اسلام ، همده لوای جاهلیت
آلتنده بولونمق محالدر . اسلامیتنه نه قدر تمسک ایتسه کز ، مسلمانلره
نه قدر محبتلی قارداش اولسه کز « ترک » عنوانی آلتنده تمایزی مشعر بر
غایه ایدمه کز هر حالده بر آریلق فکری ویریر . بو آریلقده کیت
کیده دیگر مسلمانلره قارشی بر قاینوسزلق ، بوده مرورزمان ایله
خصومت و عداوت تولید ایدر . نه یاپسه کز بوندن قاجینامازسکز .
« بر انسان کندی قومنی سومکله دیگر مسلمانلری نیچون سومه سون ؟ »
دیمه کز . زیرا بو اعتراضکز چوق صو کو تورور . اوتهدن بری کندیلرینی
قارداش بیلنلر آراسنه ولوجزئی اولسون بر آریلق جفاسی کیرسه آراده کی
محبت عداوته منقلب اولمق احتمالی غالبدر . وهپمز بیلیرز که عابله طائمسزلقلرندن
متولد خصومتلر یایانجیلرد عداوتدن چوق دهها شدیددر . بیلیرسکز که
دنیاده کی بوتون بو اختلافات و منازعاتک منشای یا ایکی باطلک ،
یا حق ایله باطلک تمایزدر . اسلام آراسنده کی اختلافات و منازعاتک
یکوننه برشی دهها ضم ایتمیکز . بناء علیه اسلم اولانی اختیار ایله « تورک
عنعناتی » دیمه بنیان اسلامی بیقمنغه چالیشمش برطاقیم مشرکله تبعیدی منع
ایتمک ، وافتیز اسملرینه بکنزه این اعلام عجیبه دن واز چمک ، ارکنه
قوللری بردهها تازمکه توبه نصوص ایله توبه ایتمک ، « تورک و مسلمان »
یاخود « مسلمان و ترک » تعییرلری کبی معنای تغایری ایهام ایدن قبیح
عظفلردن صرف نظر ایله مک ، حاصلی آریلق شمه سنی بخش ایده جک
هر دورلو اطوار و حرکاندن مجانبت ایتمک شرطیله شرع محمدینک
(صلی الله علیه وسلم) چیزدیکي دائرؤ سلامت و سعادت ایچنده ترکر ایچون
ایسته دیکر قدر چالیشکز . ترکاری ایسته دیکر قدر ارشاد ایدیکز .

یا لکنز دقت ای دیکنز که ارشاداتکنز، خدمتکنز « ترکک » نامنه دکل ،
« مسلمانلق » نامنه اولسون . « ترکلر ! » خطابنه بدل داتما « مسلمانلر ! »
خطابنی استعمال ای دیکنز . خلاصه ترککه دکل ، ذاتاً مسلمان اولان ترکلره
خدمت ای دیکنز . بو خدمتکنز له عندالله و عندالناس مأجور اولورسکنز .
جنکیزک یاساسنی بیلمک ، ایخانک یوردینی طایبق ، آلتون اوردوی آکق بزه
لازم دکل . ماضیده کی اشراک ایله تفاخر ایدماز . بزه شرع محمدی بی ، اسلام یوردینی ،
مجاهدین اسلامی بیلمک ، طایبق لازم . شرف اسلامه قارشئ شرف جنسیت
قاله بیله آلهماز . (فما ذابعدالحق الا الضلال = حقدن صوکره ضلالاندن
باشقه نه وار ؟)

تورکچی — اسلامی اخوانمزه خالصانه نصیحتمز بودر . هوای عصبیتکه
کوزلری قارارمش اولان عرب اخوانمزه سهویله حکمز بودر . لکن بونلرک
شو مزیت و حققرینی انکار ایتیمکه یادمفاخرلرینی دور اسلامک اوتنه سنه
صیچر آتمادیار . ونه ابولهب ایله ، نه ابوجهل ایله ، نه ده سیف ذی یزن ایله
افتخار ایتکی هنوز عطلرینه کتیرمه دکلری کی اعیاد جاهلیه دن هیچ برینی
طوتما بی خاطرلرینه کتیرمیورلر .

عصبیت قومیه طرفدار لغنی فکر اسلامی ایله تألیف ای دیورز قیاسنده
بولونان اخوانمزه اولان اختلاف و نزاعمزئی تفصیل لیتدم . عصبیت
ترکیه ایله عصبیت اسلامییه استلاف مخیانی بزم حوصله ادرا گمز آلمایور .
عجبا دینمز بو دعوانی آچیقندن آچینه نهی ایتشمیدر ؟ معلومدرکه بز
مسلمان قالدقجه باشمز شریعته باغلیدر . زیرا (واطیعوا الله واطیعوا الرسول)
سیوزلمش . او سخالده یضه بو او قودینغمز آیتک بقیه سنندن اولان
یا وان تنبازعم فی شیء فردوه الی الله و الی الرسول = بو مستهده

آرا كزده اختلاف و نزاع ظهور ایدرسه او مسئله بی کتاب الله و سنت رسول الله عرض ایدیکز) امر الهیسنه تبعاً بزده بومسئلهیه دایر کتاب و سنتده نهوارد اولمش ایسه ذکر ایدم که حکم عادل اودر . ینه تکرار ایدرز که بزم خلافتز « تورکی - اسلامی » لره در . یوقسه غایه دینییه بی ترکله فدا ایدنلرله شیمدینک هیچ بر بخشمز یوق .

بین المسلمین روابط اجتماعیه تمنی آتان قانون اساسی اسلام « انما المؤمنون اخوة = (بوتون) مسلمانلر قارداشدن باشقه برشی دکادر . « کلام الهیسیدر . بودستور معظمه کوره رایت توحید آلتنه کیرن ، رسول کریم امحی بی (صلی الله علیه وسلم) تصدیق ایدن بوتون مؤمنلر قارداشدر . بواخوت دینییه حضرت انسک روایت ایتدیکی (لایؤمن احدکم حتی یحب لایخیه ما یحب لنفسه = هیچ بریکز (دین) قارداشی ایچون گندی نفسی ایچون حصولنی سودیکی شیمنک حصولنی ایسته مه ده که ایمان ایتمش اولماز . - بخاری) و ابوهریره نک روایت ایتدیکی (والذی نفسی بیده لایؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من والده و ولده = نفسی ید قدرتنده طوتان اللهه قسم ایدم که هیچ بریکز ، بن اوکا پدرندنده ، اولادندنده دها سوکیلی اولمادمجه ایمان ایتمش اولماز - بخاری) کبی احادیث کثیرهیه نظراً اخوت نسبیهدن ، و بطریق الاولی اخوت قومیه دن اقوادر . بوکبی نصوص خلیفه عرب ، عجم ، دائرة ناجیه اسلامه داخل اولان بالجه افراد و امم آراسنده محبت شدیدیه اینله مزوج بر مساوات ، همده قارداشلق درجه سنده بر مساوات تأسیس ایتشدر . بر مسلمانک انک بو یوک دردی آناسی ، بلجاسی ، فان قارداشی دکل ، دین قارداشلمری ، جماعت

اسلاميه اولمق كر كدر. ترمدينك روايت ايتديكي (ان الله تعالى لا يجمع امتي على ضلالة ويد الله على الجماعة من شدشد الى النار = الله تعالى امتي ضلالت اوزره جمع ايتمز. يد الله جماعتك اوزرنده در. هر كيم يالكز باشنه آريلورسه جهنمه كيتمك اوزره آريلير) حديث شريفى ايله عبدالله بن احمدك زواندنده مذكور اولان (الجماعة رحمة والفرقة عذاب = جماعت رحمتدر. آريلق، تفرقه ايتشه عذابدر) وحاكمك عبدالله بن عمر طريقيه روايت ايتديكي (من خرج من الجماعة قيد شبر فقد خلع ربقة الاسلام = هر كيم جماعتدن برقاريش آيلسه ربقة اسلامى بوينندن آتمش اولور) وطبرائينك معقل بن يسار طريقيه روايت ايتديكي (من فرق فليس منا = هر كيم تفريق ايدرسه يعنى تفرقه چيقاريرسه بزدن دكلدر) حديث شريفلى مسلمانلرك كيه واحده اوزره، كنديلرينه كوستريلن غايه واحده اوزرينه اجتماعلرينى، يكدىكردن هيچ بروسيله وبهانه ايله آيرلماالرينى ناصل تا كيدايدورسه؛ امام حاكمك ابن مسعوددن روايه مستدركنه درج ايتديكي (من اصبح وهمه غير الله فليس من الله ومن اصبح لا يهتم بالمسلمين فليس منهم = هر كيمك تاسه نى، قايقوسى اللهمك غيرى اولمش اولورسه اونك الله ايله نسبتى يوقدر. كذلك هر كيم مسلمانلرك حال وشاخى كندينه قايقو، تاسه ايدنمز اولورسه اونلردن دكلدر) حديث شريفى ده مسلمانلرك يكدىكره ناصل صيم صيقى يايلىشمق لازم كله جاكنى اويله جه كسوب آتيور. جمعه نك، شرطنى مستجمع اولان هر مكلف اوزرينه فرض، اوقات خمسه ده جماعته ملازمك سنت مؤكده و بعض مذاهبه كوره كذا فرض اولماسى؛ مسجد قومشوسنك مسجده جماعته اداى ضلالت ايله مكلف طو توماسى؛ سنه ده بركره اقطار بعيدده متفرق اولان مسلمانلرك عرفانده اجتماعى كى

احکام شرعیه نك ضمننده کی حکم ومصالح او قدر معلوم ، او قدر چوق
سویلتمشدر که تکراری دیکه ینلره اوصانج ویریردییه قورقیورم .
الحاصل جماعت ، هپ جماعت ! دین اسلامک عمده سیاست دنیویه سی ،
وسيلة نجات اخرویسی هپ جماعتدر . ترمذی عبدالله بن عمر دن
روایت ایدر که بر کون پدری حضرت فاروق اعظم جاییه ده خطبه یه
چیقوب شو سوزلری سویله مش : [یا ایها الناس انی قسمت فیکم ک مقام
رسول الله صلی الله علیه وسلم فینا فقال اوصیکم باصحابی ثم الذین یلونهم
ثم الذین یلونهم ثم یفشوا الکذب حتی یخاف الرجل ولا یتحلف و یشهد الشاهد
ولا یتشهد الا لا یخلون رجل بامرأة الا کان نائهما الشیطان علیکم بالجماعة وایکم
والفرقة فان الشیطان مع الواحد وهو من الاثنین ابعده من اراد بمجوحة الجنة
قلیلزم الجماعة من سرته حسنته وساءته سیئته فذلکم المؤمن = ایها الناس ،
رسول الله صلی الله علیه وسلم بزم ایچمزده ناصل خطبه یه طوریدی ایسه بنده
شیمدی سزک ایچکزده اویله جه خطبه یه طوریدیورم . رسول الله صلی الله
علیه وسلم شویله بو یورمشدی : اصحابمه ، دها سوکره اونلردن سوکره
کله جکله (که تابعیندر) ، دها سوکره ده بونلردن سوکره کله جکله
(که تبع تابعیندر) محبت و رعایتی و ادای حقوقی سزه توصیه ایدهرم .
اونلرک دورندن سوکره یالان چوغالاجق . او درجه ده که بر آدمه یمین
ویرلمه دیکی حالد یمین ایده جک ، بر آدم شاهدلکی طلب ایدلمه دیکی حالد
شاهدلکه قالقیشاجقدر . ایجه قولاق ویرک . هیچ بر ارکک بر قادینله
یماش باشه یالکیز قالماسون که او چنجیلری البته شیطاندر . جماعتدن ایرلما یکز .
افتراقدن صاقینکز . زیرا شیطان یالکیز قالان ایله برابردر . ایکی کشیدن
ایسه بر آرزدها اوزاق قالیر . جنتک تا اورته یرینی قازانمق ایسته ین جماعته

ملازمت ایتسون. هر کیمی حسنه سی سویندیریر، سیئنه سی محزون ایدرسه
ایشته بیلکیزکه او مؤمندر .

صدر اسلام تاریخی آچلم [۱] بری مضرى ، دیگرى
قحطانی اولان مهاجرین ایله انصارک (رضوان الله علیهم اجمعین) امر
جلیل رسالتیناهی ایله ناصل قارداش اولدقلرینی کورورز . بو مؤاخات
قصه سی او قویانلرک کوزلرینی یاشارتماق قابل دکل . انصارک ایکی قبیله سی ،
ایکی قارداش اولادی اولان اوس ایله خزرج آرالرنده تمادی ایدن
— برقوله کوره — یوز یکرسی سنه لک بر قتالدن صوکره وحتی هجرت
نبویه دن آز اول « حرب بعث » ده دو کدکری قانلرک قوقولری هنوز
بورونلرنده توتوب ضورورکن فیض اسلام ایله کچمش ماجرالری قبر
نسیانه کومدیلر ، وهر ایکی طرف رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نصرتدن
باشقه برامل آردنده قوشماز اولدیلر . بدر محاربه سنده مشرکین قریش
اردوسنک رؤسایله مهاجرینک اکثری اوزاق یاقین اقربا ایدیلر .
حضرت رسول اکرمک عموجه سی عباس ، قاین برادری نوفل ، دها
برچوق اقاربی دشمن اردوسنده ایدی . حضرت علی المرتضی برادری
عقیلک اردوگاهنه قیلیج ساللا یور ؛ حضرت عمر اقرباسنی ، حضرت
ابوبکر الصدیق اوغلی عبدالرحمنی قتل ایتک اوزره آرایورلردی . وهلم
جراً . عصیت اسلامیه عصیت قومیه یی اریتمسه بویله شیلر ناصل
با ییلا بیلیر ؟

دیگر بر آیت کریمه ده حق تعالی بزه : (واطیعوا الله ورسوله ولا

[۱] مستشرق « لئون قاهون » ک جنکیز حقه ده یازدیغی ستایشنامه لری
از برله مه مک برترکه او قدر ضرر ویرمن ایه ده هر حالده صدر اسلام تاریخی ،
با خصوص سیرجلیله نبویه یی حافظه سنه نقش ایتسه یی الزمدر .

صدر اسلام تاریخی
آچلم

تنازعوا ففتشوا ونذهب ربحكم = ... الله ورسولته اطاعت ايدىكنز .
برده آرا كزده نزع چبقاروب ده كوشه ميه سگنز (يعنى قلبه كزده قور قودوشمه .
سون و اوزر كز دن باد نصرت كسيلمه سون) بويور يور . هيچ شهبه من
يوقدر كه امت آراسندن چيقان ندای نزع وشقاق بر ندای بومشا متدر .
بوندانك الك مؤثر لرندن ، جاهللك قلوبنده الك زياده جاي قبول كور لرندن
برى ده البته عصيت جنسيه وقوميه دعائتك آواز تفرقه سيدر . زير اعصيت
دين ايچون اولسون . جنس ايچون اولسون هر حالده طائلي بر شيدر .
ملت اسلاميه عصيت قوميه شربت زهر آ كيننى ايچنجه البته فلاح بولماز .
او حالده جاده دن چيقمغه ، سورودن ، جماعت دن آيرلغه كنز . سورودن
آيريلان قويونى قورد قاپار . جاده اللهك ، رسول اللهك بزه كوستردىكى
نوراني يولدر ، محجة بيضادر . سورو ، جماعت ده كتاب اللهك ، سنت
رسول اللهك محبت دينيه ايله تربيه ايتدىكى جماعت كبراي اسلاميه در .
(وان هذا صراطى مستقيما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله
ذلكم وصاكم به لعلكم تتقون = ... (الله تعالى حضر تلى) ايشته بونم
طوس طوغرو يولدر ديور . او حالده او كا تبعيت ايدىكنز . ديكر (ضلالت
بدعت وشبهه) يولدرينه صابوب (و آنك يولندن چيقوب) ده آرى آرى
يولدر ده سر كردان اولمايكنز . ايشته الله سزه بونى توصيه ايتشدر . تا كه
« متابعت ايدىك اللهدن صاقير » متقى اولاسكنز .) آيت كريمه سى
منطوق منيفنجه اللهك نور شريعته تنوير ايتدىكى بويوك جاده دن آيرلغه
قطعيآ مساغ يوقدر . آيت كريمه نك تركه ما لنده اشارت ايتدىكنز
ضلالت تفسيرى ابن عباسك ، بدعت وشبهه تفسيرى تليذى مجاهدكدر .
قتاده بو آيت كريمه نك تفسيرنده « اعلموا انما السبيل سبيل واحد جماعه

الهدى ومصيره الجمة وان ابليس اشترع سبلا متفرقة جماعها الضلالة
ومصيرها النار » يعنى « بيلكنزكه يول بر تك يولدركه بوتون انواع
هدايتك اجتماعكاهيدر . بو يولك واراچنى يرده جنتدر . ابليس ده بر
چوق طاغنىق يوللر آچمشدركه بوتون انواع ضلالتى احتوا ايدر . بو
يوللرك واراچنى ير جهنمدر . « دييور . احمد بن حنبل . عبد بن حميد ،
نسائى ، ابن المنذر ، ابن ابى حاتم ، ابن مردويه ، حاكم طريقليبه ابن
مسعوددن روايت ايدلديكنه كوره بر كون رسول الله صلى الله عليه وسلم
افندمن مبارك اللربله يره بر چيزكى چيزوب (هذا سبيل الله مستقيما =
ايشته بو ، اللهمك طوس طوغرو يوليدر) بويوردقذن صوكره اوچيزكينك
صاغنده صولنده ديكر بر چوق چيزكيلر دها چيزمشر . صوكره (وهذه
السبل ليس منها سبيل الا عليه شيطان يدعو اليه = بونلرده اوته كى
يوللردر ، اچلارندن هيچ بر يول يوقدر كه اوزرنده او كا دعوت ايدر
بر شيطان اوطورماسون) بويورمش و (وان هذا صراطى مستقيما)
آيت كريمه سنى تلاوت ايله مشدر . بو حديث شريفى بو كاپك ياقين الفاظ
ايله بالاده ذكرى كچن محدثلك بعضلربله ابن ماجه جابر بن عبدالله
طريقليده روايت ايد يورلر .

بى تفرقدن نهى ايدن آيات كريمه دن برى ده (واعتصموا بحبل
الله جميعاً ولا تفرقوا) آيت كريمه سيدر كه سبب نزولى موضوع بحتمز
ايچون جالب عبرتدر .

ايام عربيه واقف اولانلر دور جاهليتده اوس ايله خزر ج بيننده كى
منافسه ومخاصمه نك درجه شدى بييرلر . بعثدن اول بو ايكي قارداش
اولادى ينه يكديكره قارشى سلاح شهير ايتمش و « بعث » دنيلن يرده
قائلى بر بچار به دن صوكره عقد مصالحه ايتشاردى . حتى عقبه اولى بيعتدن

صوگره فخر کائنات افندمنر حضرتلری انصار ایله برابر مدینه یی تشریف
ایتمک آرزوسنی اظهار بو یور مشلردی ده یکی ایمان ایدن اوزوات کرام:
« یارسول الله ، قومز هنوز حرب و قتال اوزره درلر . بو حال ایله
تشریف بو یور ورسه کز قورقارزکه آرزوی شریفلری حاصل اولماز . »
دییه رک سنه آتیه ده بولوشمغه سوز دیر مشلردی .

ایرته سی سنه اوس ایله خزر جدن یتیش ایکی کشتی ایکنجی دفعه عقبه ده
بیعت ایتدیلر . و حقیق رسول معظمنی جانلریله ، ماللریله کندیلرینی و اولاد
و عیاللرینی ناصل مدافعه ایدر لر سه اوله جه مدافعه ایده جکلرینی تعهد
ایتدیلر . اوسنه ایچنده هجرت سنیه وقوعه کلدی . اوس ایله خزر ج
آراسنده آرتق دشمنلق قالماش ، طرف باریدن جمله سنه « انصار »
عنوان مبجلی ویرلشدی . انصار ، مهاجرین ایله ده قارداش اولدیلر .
مسلمانلرک بو یکو وجودیسنی چکه مین مدینه یهودیلری یکی دوست اولان
بواسکی دشمنلری بر برینه دوشورمک ایچون وسیله جو ایدیلر . کفر
جاهلیت ایچنده صاقل آغارتمش شاس بن قیس نامنده بر پیر حسود بر
کون اصحاب رسول الله دن اوس ایله خزرجه منسوب بر قاچ کنجی
بر مجاسده پک صمیمی و محبت فزا بر صحبتیه قویولمش کورور . بوکا جانی
صیقیلیر . ابناء قبیله نک (یعنی اوس ایله خزر جک) بینلرنده کی عداوتی
توک ایدرک بویله یکو وجود اولماسی البته بزم بوراده بنیان قرارمزی
تارمار ایدر دییه رک یاننده بولنان بر کنج یهودی یه : « کیت آرالرنده
بولون . بعثت حربی ، اوندن اولکی محاربه لری خاطر لرینه کتیر .
بو محاربه لره دائر شاعر لرینک یکدیگری حقنده سویلش اولدقلری
شعر لردن ده بر طاقم شیلراوقو ! » دییه تنبیه ایدر . بو کنج یهودی کار
آزموده اختیارک تصور ایتدیکی ملعنتی حرفیاً تطبیق ایدر . بونک

اوزرینه انصار کنجلیرنک طامارلرنده کی حس تفاخر غلیان ایدر .
تفاخر تنازعه منجر اولور . طرفیندن هر بری دیکری حقننده شاعرلرینک
وقتیله سویله مش اولدنی شعرلری یاد ایدر . عرق حمیتلری نبضان ایدر .
دیرکن سوکوشمه باشلار ، نهایت بری اوسدن ، دیکری خزرجدن
ایکی کنج مشاجره نک ویردیکی حدتله دیز اوستی قالقارق بربرینه آغیر
سوزلر سویلرلر . سوز آراسنده بری اوتنه کنه : « ایسترسه کز اسکسی کبی
حربی تازهلر » دیر . او بر طرفده : « های های » ! دیر . هر ایکی فرقه
منازعه نک ویردیکی عمای غضبله : « هایک ، سلاح باشنه ! شبرک
خارجنده ، « حره » ده بولوشالم . « دیرلر . غوغا مجلس خارجنده .
کیلرده سرایت ایدرک اوسیلر بر طرفده ، خزرجیلر بر طرفده اولق
اوزره ووروشمنه کیدرلر . برکت ویرسون که حادثه بی جناب رسالتآب
افندمز وقتنده خبر آلوب امداده یتیشیرلر . در حال نزد مقدسلرنده کی مهاجرین
ایله برلکده محل وقعہ بی تشریف بو یوره رق همان همان جنک ایتک اوزره اولان
صفوف مقاتلینه سویله خطاب ایدرلر : [یامعشر المسلمین ، الله الله ، ابدعوی
الجاهلیة وانا بین اظهركم بعد اذ هدکم الله الی الاسلام واکرمکم به و قطع به عنکم امر
الجاهلیة واستنقذکم به من الکفر والفسق بینکم ترجعون الی ما کنتم
علیه کفاراً = ای معشر مسلمین ، اللهدن صاقینک ، اللهدن صاقینک !
بن هنوز آرا کزده ایکن ، باخصوص الله تعالی سزه طریق اسلامی
کوستردکن ، سزی اسلام ایله تکریم ایتدکن ، اسلام سایه سنده
سزده کی جاهلیت حاللرینه نهایت ویردکن ، اسلام سایه سنده سزی
کفردن قور تاردقن ، اسلام سایه سنده آرا کزی بولدقن سوکره
دعوای جاهلیتله اسکی حالکز اولان کفرده می رجوع ایدیورسکز ؟)
فصل الخطاب نبوی هر ایکی طرفک عقلنی در حال باشارینه کتیرر .

یابدقلى ایشك تسویل شیطانى وکيد اعدا اثرى اولدیغنى آکلارلر .
همان سلاخلرینى اللرندن آتارلر . ویشلى کوزلرله بربرندن نیاز عفو
ایددرک صارماشیرلر .

متعاقباً شو آیات کریمه نازل اولور :

(یا ایهاالذین آمنوا ان تطیعوا فریقاً من الذین اتوا الکتاب یردوکم
بعد ایمانکم کافرین وکیف تکفرون و اتم تنلی علیکم آیات الله و فیکم
رسوله و من یعصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم یا ایهاالذین آمنوا
اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن الا و اتم مسلمون واعتصموا بحبل الله
جمیعا ولا تفرقوا و اذکروا نعمه الله علیکم اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم
فاصبحتم بنعمته اخوانا و کنتم علی شفا حفرة من النار فانقذکم منها كذلك
یبین الله لکم آیاته لعلکم تهتدون) .

بو دورت آیت کریمه نك مال منیفلرینى آیری آیری سویلیهلم :
برنجینک مالی : « ای ایمان ایدنلر ، (سزدن اول) کندیلرینه
کتاب نازل اولاندردن بر طاقیمنک (یعنی بووقعه مناسبتیه یهودیلرک)
سوزینی دیکلرسه کز سزی مؤمن اولدقدن صوکره یینه کافر قیلارلر .
بو آیت کریمه دن موضوعمره متعلق ایکی شی آکلایابیلیورز :
بری اهل کتابک هر دیدیکنه اطاعت ، هر نظریه لرینى قبول جا ز دکلدرد .
بناء علیه تورکچیلرک دعواى جنسیت اورویا اجتماعیانه حاکم اولدیغنى کبی
بزدهده حاکم اولمالیدر دیمه سی باطلدر . دیکری شرعک رد ایتدیکی بر
دعوی (بر مفکوره) اوغورنده معاذالله تعالی بر بزده کیرنجیه قدر
ایشی ایلری کوتورورسه ک دائرة کفره کیرمک قورقوسی واردر .

ایکنجینک مالی : « برده آرا کزده اللهم آیات کریمه سی تلاوت
ایدیلوب طورورکن ، رسول الله ایچکزده طوروب طورورکن سزناصل

کفر ایدرسکنز؟ هر کیم اللهه (ایمان ایدره رک آکا) صیم صیقی یایشیرسه ،
آکا اعتصام ایدرسه ایشه او ، کندیسنه طوغرو یول کوسترلمش کیمسه
اولش اولور .

«اللهه اعتصام» ابن جریجه کوره «اللهه ایمان ایتک» در . ابوالعالیه
کوره ایسه «اللهه کوونمک» در .

قتاده رضی الله عنه بو آیت کریمه نک تفسیرنده دییورکه : «ایشته
هر طرفدن کورونور ، آشکار ایکی علم : بری نبی الله ، دیکری کتاب
الله . نبی الله علیه الصلاة والسلام کچدی ، کیتدی . کتاب اللهی ایسه الله تعالی
حضرتلری رحمت ونعمت اولوق اوزره سزک الکزده براقدی . حلالی ،
حرامی ، طاعتی ، معصیتی اونده مذکوردر .

بوکا علاوه دیرم که قتاده دن صوکره تابعین ایله تبع تابعین حضراتی
اوصانمق ، ییلمق بیلمز برعزم وجهاد سایه سنده سنت رسول اللهی ده
ذات پاک پیغمبری ایچمزده یاشایورمش کبی برحس اطمئنان ویره جک
وجه ایله طوپلادیلر . شیمدی کتاب الله ده ، رسول الله ده یا نمزده دیمکدر .
اسلامک کیزلی ، قایاقلی هیچ برشیئی قالمشدر . مسلمان دینی آشکاردر .
یناء علیه هر مسئله حادته بی قبول ایتهدن اول برکره کتاب اللهه ، سنت
رسول اللهه عرض ایتک مسلمانلرک وظیفه سیدر . قومیت دعواسی ده
اومسائل محدثه دن بریدر .

اوچنجی ایله دردنجینک ماللری : «ای ایمان ایدنلر ، اللهدن ناصل
صاقینمق یاراشیرسه اویله جه ، حقیله صاقینکیز . و (بو اتقا سایه سنده)
آنجق و آنجق مسلم اولارق اولکیز . کذلک طوپلو اولارق جبل اللهه
یایشوب بربرکزدن آبرلیکیز . الله عظیم الشانک اوبویوک نعمتی خاطر .

کزدن چيقار ميکزه که سز (بربري اولدورور ، قوايسي ضعيفني بير) دشمن
ايکن (سايه اسلامده) قلبلر کزي باريشديردی ده اونک سايه لطف
ونعمتنده قارداس اوليورديکزه . آتس چوقورينک (جهنمک) تا
کنارينه قدر سور وکله نوب کليشکن سزي او آتشدن او قورتاردی . ايسته
الله تعالی سزه آيتلريني بويله آپ آچيق کوستريور که طوغرو يولي بولاسکزه .
« جبل الله » ابن مسعودک طرق مختلفه دن معلوم اولان تفسيرينه کوره
« قرآن » اولديغی کبی شعبي طريقندن ثابت اولديغنه کوره « جماعت » در .
ابن مسعود (رضی الله عنه) بردفعه : « بويول ، باشنده شيطانلر طوران
بريولدر . اوراده کی شيطانلر طوغرو يولي شاشيرتمق ايچون ای اللهک
قولى ! بري کل ، طوغرو يول بوراسيدر ، ديه ندا ايدرلر . سزايسه .
جبل الله ايله اعتصام ايده کورک . زيرا جبل الله قرآندر . » ديدیکی کبی بر
خطبه سنده ده : « ای ناس ، طاعتدن ، جماعتدن آيرلمايکزه . اللهک ، ياپيشک
ديدیکی جبل الله بولردر . » ديمشدر . ابوالعاليه جبل اللهی « اخلاص »
ايله ، قتاده « اللهک عهدی ، اللهک امری » ايله ، ابن زيد « اسلام »
ايله تفسير ايدور .

۲۹ / 3 / 1377 / 5 AH

برآز دوشونسهک هپسنک معناسی بريره وارير . نته کيم ابوسعيد
خدریدن روايت اولونديغنه کوره رسول الله صلی الله عليه وسلم بونک
تفسيرنده (کتاب الله هو الجبل الممدود من السماء الى الارض = سمان
ارضه اوزاديلان جبل یعنی واسطه نجات کتاب اللهدر .) بويورمش
اولدقلى کبی ابوشريح خزاعی طريقيله ده (ان هذا القرآن سبب طرفه
بيدالله و طرفه بايدیکم فتمسکوا به فانکم لن تضلوا ولن تضلوا بعد
شبهه يوقدر که بوقرآن براوجی يدا للهده . ديگر اوجی

اولان نجات و سلامت خلاطیدر . او حلالده اوکا تمسک ایدیگز که آندن
صوکره ابدیاً نه یولی شاشیراسکز ، نه ده کیسه نك یولنی شاشیرتاسکز) ،
زید بن ارقم طریقیله ده برخطبه ده (انی تارك فيكم كتاب الله هو حبل الله
من اتبعه كان على الهدى ومن تركه كان على الضلالة = بن سزمه كتاب الله
براقیورم که حبل الله در . کیم اوکا متابعت ایدرسه هدایت ، کیم آنی ترك
ایدرسه ضلالت اوزره اولور) بویوردقلری روایت ایدلمشدر .

کور یورسکز که بزه توصیه ایدیلن شی هپ کتاب الله تمسکدر . جماعتدن
آیرلامقدر . رابطه اسلامی تقویهدر . کور یورسکز که رابطه جنسیت بنای
دینک اک قوی عمل طاشسلی اولق نعمته مظهر اولان انصار کرامی
نه حاله کتیرمش . آراق عصیت قومیه نك ، صاغنی صولنی فرق ایتمکدن
عاجز ، دین وایماتدن بیخبر جاهلر مزده نه کی تأثیرات مدهسه براقاجغنی
تأمل ایدیگز .

صدراسلامده جریان ایتمش بروقه دهها نقل ایدیم که «مناققون»

سوره جلیله نك سبب نزولی اولمشدر :

اهل سیرک روایتیه کوره جناب رسالتآب سفره چیقدهجه اصحاب
گرامک اغنیاسی فقرای اصحابک امر اطعامنی درعهده ایدرک فخر
کائنات افسدمزک رفاقنده بولونورلرمش . بدایت اسلامده ایسه
معلومدر که بو اغنیا علی الا کثر انصاردن ایدیلر . غزواتک برنده
(غالباً بنی المصطلق غزوه سی) اوردو قوندینی صیراده قویو باشنده
مهاجرینک آدملرندن بری ایله انصارک آدملرندن بری بیننده دوه
صووارمق یوزندن تراع چیقار . مهاجرنی انصارینی دوکره
انصاری در حاله — عرب عادت قدیمه سی اوزره — « یا للانصار! » یعنی
« زره ده سکز ، ای انصار! » ، مهاجرنی ده : « یا للمهاجرین! » یعنی

« نره ده سگزر ، ای مهاجرین ! » دییه استمداد ایدر لر . رسول الله
(صلی الله علیه وسلم) بوندایی ایشیدنجه : « ما بال دعوی جاهلیة ؟ » یعنی
« بو ایشیتدیکم جاهلیت دعواسی نه اولیور ؟ » دییه صورار لر . « برشی
دکل ، بر مهاجری چوجوق ایله بر انصاری چوجوق دو کوشمشار »
جوانی آنجه : « دعوها فانه منتتة = بویله سوزی براقکز . زیرا
بو چیر کین ، متعفن برشیدر » بویورور لر . مسلمک روایتده حضرت
رسالتما ب افندمک (لا بأس و لینصر الرجل اخاه ظالما و مظلوما ان کان
ظالما فاینه فانه نصر وان کان مظلوما فلینصره = باس یوق ، انسان
قارداشنه ظالم ایکن ده مظلوم ایکن ده یاردیم ایتمه لیدر . اکر ظالم ایسه
اونی منع ایتسون که بو ، اوکا نصر تدر . اکر مظلوم ایسه یاردیم ایتسون .)
زیاده سی ده واردر . صورت ظاهره ده زمرة انصار دن گورون عبدالله
بن ابی بن سلول مسئله نک سایه فیض اسلامده بویله قولایجه جوق
باصدیر لایغنه عادتاً جانی صیقایلر . وزید بن ارقم ده داخل اولدیی
حالد انصار دن یر قاق ذاتک حضور تده : « بونلر بزم علیهمزه تداعیمی
ایدیور لر ؟ بونی ده می کوردک ؟ دیمک که قوم وقیله سی اولمایان عاجز
کیسه لر بنم قوم وقیله مه غلبه ایتدیلر . بو ذلته نهدن قاتلانیاور سگزر ؟
رسول الله اطرافنده اولانلر اتفاق ایتمیکر . اونلری آج براقکز که
باشندن طاغیاسونلر . والله مدینه یه دوز سهک عزیز و قوی اولانلر
کیم ایسه ذلیل و ضعیف اولانی اورادن چیقاراجقدر » کبی ذات
رسالتپناهی حقدده تهدیدی تضمن ایدن سوز لر له ذکر نندن بالضروره صرف
نظر ایده جگزر بی ادبانه دیگر سوز لر سویلر . زید بن ارقم سعد بن
عباده یه ، عمو جه سنه ایشی خبر و بریر . اولرده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرت تدرینی وقعه دن آگاه ایدر لر . عبدالله بن ابی جاعیر یلر .

ایمان مغالظه ایله زیدی تکذیب ایدرک محجوب ایدر . لکن سوره شریفه نك
نزولی ایشی تماماً میدانه چیقاریر . حضرت عمر بومنافقی اولدورمك
اوزره سلاحلانیر . و طرف رسالتدن منع ایدیلیر . بومنعی انصار
ایله مهاجرین آراسنده بر قیرغینلق حصولنه میدان ویرمه مك ملا .
حظه سنه حمل ایدرک معاذی قتلنه مأمور بویورمه لرینی نیاز ایدر .
حتی برروایته کوره عبداللهك اوغلی خباب - نام دیکری ینه عبدالله -
حضوره کلوب بالآخره قصاص و دیت دعواسنه محل قالماق ایچون
باباسنی بالذات قتل ایتك اوزره عرض خدمت ایدر . بونلرک
جمله سنه : « محمد اصحابنی اولدور یور دیدیر تمم » بویورولور . چوق
کچمز ، مدینه یه عودت بویورولور . مدینه یه بر قوناق محله وارنجه
باباسنك حضرت رسول الله ایتدیکی معامله ناسزانی بردورلو هضم
ایده مین عبدالله بن عبدالله ایلروده بولونان باباسنك مهارینی
طوتار . قیلیجنی صیریر . و « والله ، کندیك ذلیل ، رسول اللهك
عزیز اولدیغنی علی ملا الناس اقرار ایتدکجه سنی مدینه یه سوقمام »
دیر . و بو اقراری باباسنه جبراً ایتدیریر .

بو وقعه دن وجوه استفاده من چوقدر : اولاً حمیت جاهلیه
وعصنیت قومیه نفوس بشریه ده . پك جزئی ، پك اهمیتسز وسائل
ایله آلونه بیله جك امراض مضمرة دن ایمش . بو وقعه نك بر باشلانغیجنه ،
برده سوکنه باقك ، ایش نره دن نره یه وارابیلیرمش آکلاشیلیر .
بناءً علیه بو طویغوی اویوشدوروب ابعده غایاتی کوزله ین حسیات
علویة اسلامیه یی آنک یرینه اقامه ایتك ، روحك دها واسع بر ساحة
کمال ایچنده پرواز ایتمه سی ایچون اوکا دنیا و آخرتی شامل بر ساحة
جولان آچق لازمدر . ثانیاً بر منافق بابا ایله مؤمن اولاد آراسنده کی

فرق غایبی آکلایورز . ثالثاً جبل الہی یہ تمسک ، تربیۃ اسلامیہ نک
مسلمانلری رسول اللہ ، دین رسول اللہ نصرت بابت نہ کبی فداکار -
لقبرہ سوق ایدہ بیلدیکی کورولور . جنسیت تربیہ سی ایسہ اسلامیت
قدر مجرد بر غایۃ علویہ کوزہ تمیہ جکی ایچون مادیات و منافع ایله
مقیدور . قومندن بر منفعت عاجله کورہ مینلری خیانتدن منع ایدہ من .
رابعاً رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم افندمک چو جو قمر لسانندن
صادر اولان بوسوزی « مننتہ » ، دیگر بر روایتہ کورہ « خیثہ »
وصفیله یاد بویوردقلری نظر دقتمزى جلب ایدر . بو حدیث مناسبتیله
شیخ الاسلام ابن تیمیۃ الحرانی « اقتضاء الصراط المستقیم » نام کتابنده
« یاللانصار » ایله « یاللمهاجرین » نداسندن بحث ایدر کن دیورکه:
« بومهاجرین وانصار اسملری کتاب وسنتده وارد اولمش ایکی اسم
شرعیدر . حق تعالی بزه ناصل « مسلمین » نامنی ویرمش ایسہ بوذوات
گرامده او اسملری ویرمشدر . بر کیسه نک مهاجرینه ، انصاره انتسابی ده
قبائل وامصاره انتساب کبی مجرد تعریف قصدیله ایدیلن بر انتساب مباح
قیلندن اولایوب اللہ ایله رسولی عنندنه محمود دستحسن بر انتسابدر . بویله
ایکن غلام انصاری ایله غلام مهاجرى بو مبارک اسملری استمداد وانتصاره
وسیله اتخاذ ایدنجه بونی بنی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ناخوش کوردرک
« دعواى جاهلیت » دییه تسمیه ایتدی . او قدر ناخوش کوردی که بونام
ایله چاغیریشانلرک ایکی چو جو قودن عبارت اولدیغنی و جماعشک بونده هیچ
بر دخلی اولادیغنی ایضاحه لزوم کورولدی . بونک اوزرینه طرف عالی
رسالتینا هیدن ظالمک ده ، مظلومک اعانه سی امر اولوندی که محذورك ، اهل جاهلیت
عادتى اوزره بر کیسه نک صورت مطلقه ده کندى طائفه سی حقنده تعصب
کوستر مه سنده اولدیغنی آکلایورسون . یوقسه کندى طائفه سنه حق اوزره
نصرت ایتک مستحسندر . یرینه کورہ واجب ویا مستحبدر . «
بورایه قدر ویردی کمز ایضاحاتدن کتاب اللہ اعترافمک ، جماعت
اسلامیہ (قومیه دکل) صیم صیق یا پیشمانک و حسن قومى نی حسن

اسلامی ایچنده اریتمه نك وجوبی وسواد اعظم مسلمیندن - لعصب
جاهلیته - ولوادی بروصف ایله افتراقی مشعر خصوصاتك عدم جوازی
کافی درجه ده ثابت اولمشدر ظن ایدرم . بوندن سوکره طوغرودن
طوغروه عصییت مذمومه قومیهیه ، آبا واجساد ایله افتخاره
تعلق ایدن آیات واحادیثی ذکر ایدلم که شبههیه ، ترده ذره جه محل
قالماسون .

بونك ایچون هرشیدن اول چو جوقلر مزك محله مکتبندده ایکن
تازبرله دکتری (الهاکم التکاتر) سوره جلیله سنی خاطر لایمق ایستهرم .
حق تعالی حضرتلرینک بزه فرمانی شودر :

(الهاکم التکاتر حتی زرتم المقابر) مقابره وارنجیه قدر
حسب ونسب له تفاخر سزی او یالادی طورددی . (کلا سوف تعلمون) یا !
اویله می ؟ سز قبره کیرنجه بوتفاخرک نه دیمک اولدیغنی آکلار سکز .
(ثم کلا سوف تعلمون) اویله می ؟ سز قبرلر کزدن میدان عرصاته
چیقنججه بونك نه دیمک اولدیغنی آکلار سکز . (کلا لو تعلمون
علم الیقین لترون الجحیم) بوندن واز کچک . سز اگر علم یقین ایله
بیلسه کز آکلار سکز که هر حالده جحیمی حق الیقین کوره جکسکز . (ثم
لترونها عین الیقین) ینه تکرار ایدرم که یوم قیامتده جحیمی البته عین الیقین
کوره جکسکز (ثم لتسألن یومئذ عن النعیم) آندن سوکره البته او کون
اللهم سز احسان ایتدیکی نعمتلردن مسؤل اولاجقسکز [۱] .

ناصل ؟ وعید الهی مدهش دکلی ؟ بوسوره جلیله قبائل عربک
(واز جمله بنی عبد مناف ایله بنی سهیمک) یکدیگره قارشى بزم
شرفلی آبا واجدادمن دها چوقدر ، مالز دها چوقدر طرزنده

[۱] نقل ماآله برخطا وارسه تصحیح ایله سی موجودر .

قوروم صائماری اوزرینه نازل اولشدر . بومناسبتله برده حاکم ایله
ابن ابی الدنیانک ابو هریره طریقله روایت ایتدکلری شو حدیث
شریفه باقالم : (سیصیب امتی داء الام الاشر والبطر والتکابر
والتشاحن فی الدنیا والتباغض والتحاسد حتی یکون البغی = بنم امتمده
بوندن اولکی امتلرک خسته لغنه طوتولاجق . بوخسته لقلر کفران
نعمت ، شمار یقلق ، تکلریغنی انساب واحساب ایله تفاخر ، دنیا ایچون
یکدیگریله دیدیشمه ، بربرینه بغض ایدیش ، یکدیگری قیصقانه در .
بونلر اوله اوله نهایت حدی تجاوز ایدرلر - دیگر روایتده « تم
یکون الهرج ، زیاده سنه نظراً - اوندن سوکره قارمه قاریشیق برقتال
اولور .) کورولورکه بنی وطفیانک ، دها سوکرده بلا موجب
شرعی قتالک اسبابندن اولق اوزره تکلرده تعداد ایدیلور . بو
خسته لقلرک اساس بناسیده بیلیورزکه تفاخر و تمایز ، قوروم صائمق
حسیدر . بوکونکی قومیت و جنسیت دعواسی ضمننده بویله قوروم
صائمق یوق ایسه حی علی الصلا !

لکن بو قدرله قالمیهلم . صحایف قرآن کریمی بردها آراشدیرالم :
سوره (مؤمنون) ده شو آیات کریمه یه تصادف ایدررز :
(فاذا نفع فی الصور فلا انساب بینهم یومئذ ولا یتساءلون من ثقلت
موازینه فاولئک هم المفلحون ومن خفت موازینه قالئک هم الذین
خسرُوا انفسهم فی جهنم خالدون)

مال شریفلری : صوره نفع ایدلدیکی کون اونلرک آراسنده
نه انساب قالیر . نه ده هیچ بری نسب و قرابتله استعانه ایدرک کیسه دن
برشی ایستیه بیلیر . اوزمان نه رحم پاره ایدر ، نه قرابت . اوزمان کیملرک
میزان حسنتلوی آغیر باصارسه نائل فلاح اونلردر . کیملرکده

میزان حسناتی خفیف اولورسه ایشته اونلر کندیلرینی زیان ایتمش
اولا جقلا . وجهنمده خالد قاله جقلا در .
ابوهریره نك روایت ایتدیکی بر حدیث شریفده : (يقول الله يوم القيامة
ایها الناس انی جعلت نسبا و جعلتم نسبا فجعلت اكرمکم عند الله اتقا کم فایتیم الا ان
تقولوا فلان بن فلان و فلان و فلان اكرم من فلان و انی اليوم ارفع نسبی و اضع
نسبکم الا ان اولیائی المتقون = قیامت کوننده الله تعالی شو یله بویوراجق :
ای ناس ، سزه بن بر نسب طانیتم . سز کندیکنز ایچین باشقه بر نسب
طانیدیکنز . بن نزد الهیده اكرمکم کنز اولسون دیدم . سز ایسه « فلان
اوغلی فلان » و « فلان فلان اكرمدر » دیمکن و از کچمدیکنز .
ایشته بو کون کندی نسبی رفع ایدوب سزک نسبکنزی آچالته جغم . بیلکنز که
بم دوستلرم متقیلر در .) ، دیگر بر حدیث شریفده ده : (المسلمون اخوة لا فضل
لا حد علی احد الا بالتقوی = مسلمانلر قارداشدر لر . هیچ برینک دیگری
اوزرینه فضل و زجانی یوقدر . مگر که تقوی ایله اوله) ، كذلك حضرت
عایشه نك روایت ایتدیکی دیگر بر حدیث شریفده ده : (ما اعجب رسول الله
صلی الله علیه وسلم شیء من الدنيا ولا اعجبه احد قط الا ذو تقوی = دنیایه
داثر هیچ برشی رسول الله صلی الله علیه وسلمک خوشنه کیتمش دکدر .
کذلك تقوی صاحبندن باشقه هیچ بر کیمسه آنک خوشنه کیتمش دکدر .
کذلك مسلم ، ابوداود ، ترمذی ، نسائی ، ابن ماجه ، ابن حبان ، حاکم کبی
اجله رجال حدیثک تخریج ایتدیکی اوزون بر حدیثده ده : (من ابطاء به
عمله لم یسمع به نسبه — شهراه سعادتده هر کیمی عملی کری بر اقرسه
نسبی ایلری کوتورمن) بویورولور .

کورولور که نسبک نزد الهیده بر قیمت معتد بهاسی یوقدر . انسان
ایچون مفید برشی وارسه اوده میزان حسناتی غیرلاشدیراجق

تقوادر، اعمال صالحه در. اللهمك سوديكي بودر. انسابه اهميت ويرلديكني
سومز. اللهمك سوديكنه محبت، بغض ايتديكنه بغض ايتكم مقتضاي
ايماندر. بوندن طولاييدر كه تاچو جوقلغمز دن اعتباراً بزه حب في الله
ايه بغض في الله تو صيه ايدر لر.

مؤمنلر ك انجق و انجق قارداش اولديغني اعلان ايدن سورة حجر اتده كي
(انما المؤمنون اخوة) آيت كريمه سنك بر آزايلر يسندن او قويا جغمز
آيت جليله ايسه قرآن كريمه خاص اولان او بلاغت دلر باسييله دعواي
او قدر آچيق حل ايدور كه بر مسلمانانه باشقه درلو دوشونمكه مجال
براقمبور:

(يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر واثي وجعلناكم شعوبا وقبائل
لتعارفوا ان اكرمكم عند الله اتقاكم ان الله عليم خبير)
مال شريفى: اي ناس، بزنسزى براركك ايله بر قاديندن ياراتدق.
سزى انجق طائيشاسكز، بيليشه سكر ديه شعوب و قبائله آيردق.
(بوشعوب و قبائلك اهميتي وار ظن ايتمكز.) نزد الهيده اك كريمكز
اك تقيكز در. شهبه سز الله تعالى عليم و خير در.

قبائلك نه ديمك اولديغني معلوم. شعوب ده نسب بعينه منتهى
اولان قبائلك هيئت مجموعه سيدر كه بومعنايه بوكونكي استعملزده
«اقوام» ديديكمز بويوك جمعيتلر ده داخل اولور.
آيت كريمه ني حقيقه تأمل ايدم: نداني متعاقب حق تعالى جل شاننه بر آندان، بر
بابادن كلديكمزى خبر و ير مكله بين البشر مساواتي، كيمسه نك كيمسه اوزرينه نسب
اعتباريله رجحاني اولاميه جغني بيلدريور. هر كس مساوي اولنجه او حالده بونجه
انسانلر ك شعوب و قبائل مختلفه يه آيرلارنده نه فائده وار؟ هر برى كندى
قومنه انساب ايدمك نو عامر خصوصيت ا كتساب ايتمكه، كندى قوم و قبيله.

سیله او کونهرک وارلغنی غائب ایتمه مکه حتی یوقی ؟ خیر. بوکا حتی یوق
بویوریلیور . شعوب و قبائله آیرلق یالکز تعارف ایچوندر . هر کسک
آدی انسان اولقله طانیشمق ، بیلیشمک ممکن اولامیه جفی کبی هر کسک
یالکز کندی آدی ایله ، علم خاصی ایله معروف اولماسی — هر علم بر
چوق اشخاص آراسنده بالضروره مشترک اولاجغندن — ینه بیلیشمک .
طانیشمغه مانعدر . او حالده بیلیشمک ، طانیشمق ایچون قبائل وشعوبه
انتساب ایدیله جک . احمد ، اوغوز ، بهرام اسمنده کی اشخاصه حسن
اوغلی احمد ، قره اوغلی اوغوز ، فیروز اوغلی بهرام دیمکده باس
یوقدر . زیرا بوقدری تعارف ایچوندر . تفاخر ایچون دکادر . انسابک
صله رحمه ، اقارب وتعلقاتی طانیغمه وسیله اتخاذا اینله سنددهده باس یوقدر .
نته کیم ترمذینک ابوهریره طریقیه روایت ایتدیکی حدیث شریفده
(تعلموا من انسابکم ماتصلون به ارحامکم فان صله الرحم محبة فی الاهل
مثراة فی المال منساة فی الاثر = انسابکزه دأثر صله رحمه یاردم ایده جک
قدر علم ایدیکز . زیرا صله رحمه اهل و عیاله محبته وسیلهدر . ملک
تزايدینه وسیلهدر . عمرک بر کتلمه سنه سبیدر) بویورلمش .
بوکی نسبتلرک تفاخره آلت و وسیله ایلمسی ایسه ممنوعات قطعیه
شرعیه دندر . زیرا نزدالهیده مقبول ومستحسن برشی وارسه اوده تقوادر .
انسانلرک کرمی اک متقیسیدر . ابن عمر (رضی الله عنهما) دن روایت
اولوندیغنه کوره فتح مکه کونی رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمن
حضر تلری دوه دن اینیه رک ارکان بیت الاهی دست شریفلرنده کی چوکانی اوزاتمه
صورتیله استلام ایتمشلر . مسجد حرامدن چیققدن صوکره دوه دن
اینوب الله حمدوتنا و آتیده کی خطبه یی ایراد بویورمشلردر :
(الحمد لله الذی اذهب عنکم عبیة الجاهلیة وتکبرها بأبائها الناس رجالان

بر تقي كريم على الله وفاجر شقي هين على الله والناس بنو آدم و خلق الله
ادم من تراب قال الله يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر واثى الى قوله
خير ثم قال اقول قولى هذا واستغفر الله لى ولكم)

مآل شريفى : حمد اولسون او الله عظيم الشانه كه سزاردن جاهليتته
مخصوص اولان فخر ونخوتى، آبا واجداد ايله تكبرى كيدردي. انسانلر
ايكى صنفدر : يابرد و تقي و نزد الهيده كريم اولور . يافاجر و شقى و نزد
الهيده قيمتسز اولور . انسانلر كه هپسى آدمك اوغوللريدر . آدمى ده
الله تعالى طوير اقدن ياراتدى . الله تعالى (يا ايها الناس انا خلقناكم من
ذكر و اثنى خير) بويوردى. خطبه يي اتمام بويوردقدن صوكرم
« بوسوزمى بويله جه سويار ، جناب اللهدن كندم ايجونده سزك ايجونده
استغفار ايددم » بويورمشر .

جابر بن عبد اللهك روايته كوره ايام تشر يقده خطبه و داعده ايراد
بويوريلان (يا ايها الناس ان ربكم واحد الا لافضل لعربي على عجمي ولا لعجمي
على عربي ولا لاحمر على اسود ولا لاسود على احمر الا بالتقوى ان
اكرمكم عند الله اتقاكم الاهل بلغت قالوا بلى يارسول الله قال فليبلغ الشاهد
الغائب = اى ناس ، سزك ريكز بردر . بابا كزده بردر . خبر كز او اسون كه
هيچ بر عربينك [۱] عجمي اوزرينه ، هيچ بر عجمينك ده عربي اوزرينه ،
هيچ بر سياهك بياض اوزرينه ، هيچ بر بياضك سياه اوزرينه فضل و رجحاني
يوقدر . مكر كه تقوى ايله اوله . شبهه سز كه نزد الهيده كرمكز ك تقي اولانكز دردم
سويليك ، تبليغ ايتدمي ؟ « اوت يارسول الله تبليغ بويورديكز . » جوانى
اوزرينه ده « اويله ايسه حاضر اولان غائب اولانه تبليغ ايتسون »)

[۱] عربك ماعداسنه عجم دينير . بونده تركده ، چركس ده ، فرنگده داخلدر .

حديث شريفنده بو خصوصه ويربان اهميت بالخاصه جالب دقتدر .
آبا واجداد ايله تفاخر كې عصيت حقننده و ارد اولان احاديث

نبويه پك چوقدر :

— (ليس منا من دعا الى عصبية وليس منا من قاتل على عصبية
وليس منا من مات على عصبية = عصيت دعواسنه قالقيشان ، اونى تروج
ايدن بزدن دكلدر . عصيت اوزرينه قتاله كيريشنده بزدن دكلدر .
كذلك عصيت دعواسى اوزره اولنده بزدن دكلدر .) حديث شريفك

راويسى جبير بن مطعمدر . مخرجى ابوداوددر .

— (من خرج من الطاعة وفارق الجماعة فمات مات ميتة جاهلية
ومن قاتل تحت راية عمياء يغضب لعصبية او يدعوا الى عصبية او ينصر
عصبية فقتل قتل قتلة جاهلية ومن خرج على امتى يضرب برها و فاجرها
ولا تحاشى من مؤمنها ولا ينفى لذى عهدها فليس منى = هر كيم طاعت
امامدن چيقارق و جماعتدن آريلارق اولورسه اولوشى جاهليت اوزره
اولومدر . هر كيم بر طرفه عصيت كوسترمكدن ناشى غضب ايدرك و يا
بر طرفه عصيتى تروججه قالقيشارق و يا خود بر طرفه عصيت كوسترنلره
يارديم ايدرك بر رايه عميا آلتنده قتاله كيريشنده قتل اولورسه مقتوليت
جاهليه ايله مقتول اولور . كذلك هر كيم امته قارشى خروج ايدرك
ايسننده ، كوتوسنده صالحدير ، مؤمنندن تحاشى ايمز ، معاهد اولانك
عهدينه رعايت ايله مزسه بندن دكلدر .) حديث شريفك راويسى ابوهريره ،
مخرجى مسلمدر .

شيخ الاسلام حرانى فقهانك قتال اهل قبله بابنده تصنيف ايتديكى
اوج قسم مقاتليني يعنى باغيلرى ، عاديلرى (قطاع طريق) ، اهل عصيتى
بو حديث شريفنده مندرج بوليور . برنجى قسم - كه طاعت سلطاندن

خروج ایدنلردر - هیچ بر قنالب ایتسه لر بیه یالکر طاعتدن خروج
 و جماعتدن مفارقتلری بویوک بر معصیتدر . بویهلری اولور لر سه اولوملری
 میته جاهلیتدر ، دیور . زیرا جاهلیه عربک - معلوم اولدیغی اوزره -
 یکانه بر امیر مطاعلری یوق ایدی . ایکنجی قسم قوم و قبیله سی و همشهریلری
 اوغورنده تعصب ایدهرک مقاتله ایدنلردر که آتنه کیردکلری رایت
 « رایت عمیا » یعنی « کور بایراق » تسمیه بویورولمشدر . عربلر
 « امر اعمی » دیرلر که « صوکی زهیه و اراجنی بللی اولمایان ایش »
 دیمکدر . قتال عصیتدهده قتالک جوازینه علم لاحق اولمادن ، و ایشک
 صوکی نهیه منجر اولاجنی بیلمه دن حرب ایدیلر . حضرت رسول
 اکرم بویله بر حاد نه ده ایسترایشه قاریشمق سزین یالکز قایلله طرفدارلق ایدرکن ،
 ایسترلسانیله دعوت ایدرکن ، ایستر قتاله مباشرت ایدرکن قتل اولنان کیمسه نک
 مقتولیتی « قتلہ جاهلیه » در ، بویور یورلر . نته کیم مسله طریقیله ابوهریره نک روایت
 ایتدیکی (لیأتین علی الناس زمان لایدری القاتل فی ای شیء قتل ولا یدری
 المقتول فی ای شیء قتل فقیل کیف یكون ذلك قال الهرج القاتل والمقتول
 فی النار = بوخلقک البته اویله بر زمانلری اولاجقدر که قاتل نه اوزرینه
 آدم اولدوردیکنی بیلمه دیکی کبی مقتولده نه دن طولای قتل اولوندیغنی
 بیلمز ، « بوناصل اولور ؟ » دنیلنجه : « اوت اولاجق ، بوکا هر ج ، دیرلر .
 قاتلده مقتول جهنمده در .) حدیث شریفی ده بونی مؤیدر . اوچنچی
 قسم قطاع طریق کبی غرضلری صویغون اولان ، یاخود باشقه سنک تحت
 حکمنده اولان مسلمانلری قتاله تصدی ایتسه لرده ینه قتل ایدن ظلمه کبی
 غرضلری ریاست اولان و یاخود حروریه کبی اهل قبله نک قانی حلال عدایدوب
 سنتی طامیان خوارج و امثالیدر .
 -- (اذا قالت نزار یا نزار و قالت اهل اليمن یا قحطان نزل الضرر

ورفع النصر و سلسط عليهم الحديد = نزار اولادى ، يتشك اى نزار اولادى ! يئنليلرده : يتشك اى قحطان اولادى ! ديديمى همان ضرر نازل اولور . نصرت الهيه رفع اولونور . جباه سنهده قيليج تسليط اولونور . بو حديث شريفى عصبيتدن تنفيراچون صوك فلا كتلردن اول «سبيل» يازمش و آلت طرفنه شو مطالعه ي علاوه ايتشم :

« ائك صوك نقل ايتديكمز حديث شريفك مصداقجه نه اولديغىمى ، نه اولادى . جقمزى شاشيراجق قدر ضرره اوغرادق . نصر وظفر قوقوسنى ده آرتق آلملوز اولدق . نصر تجلى ايتسه بيله فائده سندن محروم اولوروز . انذارك صوك قسمى قايوركه اوده متحققدر . زيرا يكد يكرمى بوغازلامقدن چكئميوروز . جناب حق جزاى عملمز اولارق سيف قهرى اوزرزه تسليط ايتمدر . عقلى باشنده اولانلرى دوشوندوره جك يالكز برنقطه وار : عجايا كندى قيليجلر من دشمن قيليجلر ينك آرايه كير مسنه ميدان براقجى ؟... »

بز بوراده عصبيت اچون غوغالرمى تقبيح ايدرك حسب حال ايدر كن مكر دشمنلر تداركات ايله مشغول ايمش . چوق سورمه دن حضرت بشير نذيرك انذارى دها شديد اولارق تحقق ايتدى . قوميت جيلرك مهم بر قسمى اقامه حدود الهى بردها رؤياده بيله كوره ميه جك قدر جماعت اسلاميه و داع ايدوب كيتدى . عاقل اولانه بو عبرت يتمزى ؟

— (من انتسب الى تسعة آباء كفار يريد مهم عزا و كرما كان

عاشركم فى النار = هر كيم كافر اولان آبا واجدادندن طوقوزينه اسلامى

صاعقه عز و كرامت صاتمق قصديله بن فلان اوغلى فلانم ديه انتساب ايدرسه

جهنمده اونرك او تخمسدر .) راويى ابوريجانه ، مخرحى احمد بن حنبلدر .

زيدابن جدعانندن قتاده طريقيله روايت اولنوركه سعدابن ابى وقاص

ايله سلمان فارسى بيننده بر قيرغينلق اولمش . بر مجلسده برابر او طور و رلر كن

سعدابن ابى وقاص بر قاج كشى به « نسبكي سويله » ديهه تكليف ايدوب

فسبلرینی دیکله دکن صوکره حضرت سلمانانی محجوب ایتمک ایچون: «سن ده
نسبکی سویله» دیمش. سلمان: «اسلامده نسب صاحبی اولدیغنی بیلمم.
لکن سلمان ابن الاسلامدر.» جوانی ویرمش. ینه او مجلسده حاضر
اولوب بو جواب لطیفی ایشیدن حضرت عمر بن الخطابک سعده جانی
صیقیلدی. دیدی که: «بوتون قریش بیلیرکه خطاب زمان جاهلیتده قریشک
الکعزیزی ایدی. بویله ایکن ینه ایشته بن ابن الاسلام سلمانک قارداشی
ابن الاسلام عمرم. زمان جاهلیتده یاشامش طوقوز بابایه انتساب ایدن برینک
اوتخیلری اولارق جهنمک اولدیغنی، اسلامده یاشامش یالکز بر بابایه
انتساب ایدرک اوست طرفنی صایمیان دیکر برینکده باباسیله برابر
جنتک اولدیغنی سن هیچ طویمادکی؟»
دیمک که بو حدیث شریفک مال و معناسی بین الاصحاب خلی شایع
ایمش.

طلحة بن عبیدالله بن کرزدن مرویدرکه حضرت عمر الفاروق
سردارلره یازدیغنی بر تخریر عمومیده: (اذا تداعت القبائل فاضر بوهم بالسیف
حتى یصیروا الی دعوة الاسلام = قبائل، عادتلری وجه ایله قبیله اسمیله
یکدیگری چاغیریرلرسه دعوت اسلامی، مسلمانجه چاغیریشمنی قبول
ایدنجه قدر آنلری قیلدجه تادیب ایدیکز.) دییه یازمشدی که
قیصة السلمینک نقل ایتدیکی شو وقعده آنک دلیلدر:
خریبه دنیلن موقعده عتبه بن غزوانک اردوسنده بولونیوردم.
عتبه (اردویی طویلامق ایچین اولاجق): «یا اصحاب سورة البقرة!»
دییه ندا ایتدی. اوتهدن بری ده: «یا آل شیبان!» دییه باغیردی.
بو باغیرتی بی طوینجه همان اوزرینه یورودم. او ایسه مزراغنی بکا
طوغرولتوب «صاویل اوکدن!» دیدی. المده کی پای ایله مزراغنی کندمدن

اوزاقلاشديروب صقالنه يايشدم . وعته نك حضورينه كوتوردوم . عته او آدم حقنده عمره بر كاغد يازدى . جناب عمر جوابنده: « بويله جاهليت دعواسى ايتمشكن اونى نيم يانمه كوندرمش اوليدك جلاد قارشيسنه او طور دوپ بويوتى اوروردوم . زيرا بوكا لايقدر . فقط مادام كه حبس ايله اكتفا ايتمشك . آرتق اولدورمه ده يانكه چاغير . ويكي دن عهد و بيعت آلدده صالحوير . » ديه يازدى .

— (اذا رأيتم الرجل يتعزى بعزاء الجاهلية فاعضوه بهن ابوه ولا تكنوا = بر كيمسه نك جاهليت عادتي اوزره (يالفلان !) ديه قوم و قبيله سنه انتساب ايدمرك استمداد ايتديكنى كورورسه كز اوكا : « بابا كك بيلم نه سنى ايصير » ديكنز . وبونى آچيق آچيق سويليه رك كنايه طريقه صايمايكنز .) حديث شريفك راويسى ابى بن كعب ، مخرجلرى امام احمد بن حنبل ، ترمذى كى ذواتدر . بو حديث شريفى وقتيله نقل ايتمشدم ده قوميتجيلرك تحرير آدكسه ده شفاهاً خيلى عتاب ومؤاخذه لرينه معروض قالمشدم . « بويله حديث اولورمى ؟ » ديورلردى . شرع شريفك عصبيتى ، آبا ايله تفاخرى ، آبا ايله تكبرى ، نه قدر چركين كورديكنى تخمين ايدمه دكلرى ، بر قوم افرادينك جبلتنده مرگوز اولان بو قدر مضر بر خصاتى ازاله ايچون حيا ونزاهتنده مرئى عالم اولان اونى كريمك تخجيل واسطه سنه بيله مراجعتى اهون بولدقلىنى بيلمه دكلرى ايچون معذوردرلر . حال بوكه بو بر حديث صحيحدر . هان هر حديث كتابنده واردر . حتى نحو كتابلرينه مثال اولمق اوزره بيله كچمشدر . دها مختصر ، دها مفصل اولارق طرق مختلفه ايله تكرير ايدلمشدر . ابن ابى شيبه نك تخريجه كوره حضرت عمر ك ده (من اعتر بالقبائل فاعضوه او فامضوه [۱]) = هر كيم

قبائل ایله اعتزاز ایدرسه ایصیر ده بیگز « دپه امر ایتدیکنی ابو مجلز روایت ایدیور .

کنایه سزاو لارق لفظ «اعضاض» ک طرف رسالتنا هیدن کنندی بیلمز بری حقیقده استعمال ایدندیکی مرویدر . دیگر بر حدیث شریف ده نقل ایده جگم که بوندن کری قالمایور :

-- (لیدعن رجال فیخرهم باقوام انما هم فحیم من فحیم جهنم اولیکونن اهون علی الله من الجعلان التي تدفع بانفسها النتن = بر طاقیم آدم لر وار که جهنم کو مورندن باشقه برشی اولمایان اقوام ایله افتخار ایدرلر . ایشته بونلر یا بوفخر لرندن واز کچرلر ، یانزد الهیده ، پیسلسکی بورونلر یله قارشدیران « جعل » [۲] لردن ده دکر سزاو لورلر .) حدیثک راویسی ابوهریره ایله حدیفه ، مخرجلری امام احمد بن حنبل ایله ابوداوددر . بونی اختلاف یسیر ایله ترمذی ایله بیقی ده روایت ایدیورلر . بنساء عنیه بو امر عالی نبوی یه نظراً آبا ایله تفاخر ایدنلری ادله ایله یوله کتیرمک . بوکا قولاق اصمازلر سه بویله غلیظ الفاظ ایله اوتاندیرمق هر مسلمانک دیانته بورجیدر دیسهک نهدن مبالغه اولسون ؟

تزهت بک ، قومیت حقیقده شرع شریفده نه لر وارد اولدیغنی بورایه کنجیه قدر آرتق تماماً آکلامش اولاجقسکز . سلسله احادیث شریفه بی ده چوق اوزاتمق ممکندر . لکن بو قدری ده آکلایانه یتر ، آرتار بیله . هله بر خلاصه یا پالم ده قارئین کرامی کچمش سوزلری تکرار او قومق کلفتندن قورتارالم :

عصیت قومیه شرعاً ممنوعدر ، مذمومدر . فقط هانکی

[۲] جیمک ضعی و عینک تمجیه اولان بو کله ایچون قومه مراجعت

ایدیله .

شکلده ؟ بر انسان قومنه محضا قومی اولدینی ایچون صورت مطلقه ده
عصیت کوستریرسه قیحددر . قومنه حق دائره سنده وهیچ بر طرفه
عداوت اظهار ایتکمزین نصرت ایدرسه بالعکس مستحسندر .
یا قکنز عصیتی رسول الله افندمن (صلی الله علیه وسلم) باللذات
« المصیبة ان تعین قومک علی الظلم = مذموم اولان عصیت قومک
ظلم اوزرینه یاردیم ایتککککدر » دییه تعریف بویوردقلری کبی دیگر
بر حدیث شریفدهده « خیرکم المدافع عن عشیرته مالم یأثم = اک
خیرلیکنز عشیرتی مدافعه ایدندر . لکن خلاف شرع مدافعه
ایدوبده کنهه کیرمه مک شرطیه » بویورمشلرددر .

احمد بن حنبل ایله ابن جریر طبرینک عقبه بن عامر روایتله تخریج
ایتدکلری (ان انسابکم هذه لیست بسباب علی احد وانما اثم بنو آدم کطف
الصاع لن تملؤه و لیس لاحد علی احد فضل الا بدین او عمل صالح
حسب امری ان یكون فاحشاً بذیناً بخيلاً جباناً = سزک بو (شرفلی
دیدیککنز) نسیلرکنز کیمسه بی سوکمهک و یا تعیر ایتمهک وسیله اولاجق
شی دکلدر . غایه سی هیکنز آدمک اوغوللریسکنز . براولچک ایچنده کبی
بوغدای دانه لری کبی یکدیگره مساویسکنز . واولچکی طورلدور .
مازسکنز . هیچ کیمسه نک کیمسه اوزرینه فضل ورجحانی یوقدر .
مکرکه دین ایله یاخود عمل صالح ایله اوله . برکیمسه نک کوتو
اولماسی ایچون بدخوی ، بدزبان ، بخیل ، قورقق اولماسی یقر .)
حدیث شریفدهده نسب و قومیت طولانیسیله آخره تجاوز منع
بویوردلینی کبی دیگر بر حدیث شریفدهده : « من نصر قومنه علی غیر
الحق فهو کالبعیر المتردی فهو ینزع بذنبه = هرکیم قومنه حقک غیر
اوزره طرقدارلق ایدرسه چوقوره دوشمش دوه کیدر . قویروغندن

طوتولوب چكیلیلر، « بویورلمشدر . حق اسلام ، باطل اسلامك
غیریدر . بناءً علیه شریعتك چیزدیگی حدود داخلنده قومنه نصرت
ایتمك ، طرفدارلق ایتمك ینه دین اسلامك امر ایتمدیگی شی اولدیغی
ایچون بو یولده حرکت ایدنلك النی اویر، باشمرك اوزرینه قورز .
تورکچیلر ، تفاخر قصدی اولمقسزین یالکز « بز ترکز » دیمکه هیچ
بر کنه ایشله مزلز . ترك لسانه ، ادبیاتنه ، صنعتنه ، تجارتنه خدمت
ایدرلرسه علی الاعلی بر ایش کورمش اولورلر . حقایق دینه بی -
طبیق بزم یاپدیغمز کبی - ترکجه اولارق نشرایتسونلر . (وما ارسلنا من
رسول الا بلسان قومه لیین لهم = بزم هیچ بر رسولی قومك لسانندن
غیری بر لسان ایله کوندرمدك . تا که اونلره حقیقتی تبیین ایده بیلسون .)
آیت کریمه سنك اشارتنه باقارق بونی تشویق بیله ایده رز . یالکز ،
ترکاره طرفدارلق نامنه دیگر اقوام اسلامییه ظلم ایتمه سونلر .
مثلا بوضوڪ فلاکتلر مزده هندستاندن فاسه قدر بوتوك مسلمانلر
مشرک اولدقلری حالده بالکز ترکلك نامنه ماتم طوتارلرسه دیگر لرینه ظلم
ایتمش اولورلر . مصیبتزده اولان دارالاسلام ایکن بونلرک « تورک
یوردی محو اولدی . » دیمه لری موافقمیدز ؟

تاریخی آچکده باقک . تورک یوردی دنیلان دولتک بناسنده
ترکلردن زیاده ترك اولمایانلرک خدمتی کورولمه مشمیدز ؟ صدر اعظملره ،
قوماندانلره بر رسم کچید یاپدیریکز . قاچ دانسی خالص ترك چیقار ؟ بوتلر
ترك نامنی وسیله تفاخر وانتصار ایتمه سونلر . « مهاجرین » و « انصار »
کبی صفت مدحی مشعر اولارق طرف حقندن بخش ایدیلن اسملرک
بیله بو طرزده استعمال ایدیلجه ایکنر نچ اولاجغنی یوقاریکی احادیث
شریفه دن اوکرنلك . لسان شریعتده امر ابدن هیچ محلی اولمایان ترك

وغیر ترک عنوانلرینی فخر و مباحاتہ وسیلہ اتخاذ ایتک حضرت عمر ک
تحریرات عمومیہ سندہ بحث ایتدیکی دعوی قبائلدر . بوکی دعوالرده
بولونانلر دعوت اسلامیہ ارجاع اولونور . جامعہ اسلامیہ نی نه قدر
آز اولورسه اولسون گوشه ته جک هر فعل و حرکت جنایتدر . امام مالک ک
موظانده روایت اولونیور که قیس بن مطاطیه نامنده بر ذات بر کون ،
ایچنده سلمان فارسی ایله صهب رومی و بلال حبشی بولونان برانصار
حلقه صحبته داخل اولمش . و : « اوس ایله خزرجی آ کلارم ، بو آدمک
(یعنی رسول الله) نصرته قالدیشدیلر . یابونلره (یعنی اعجمی اولان
بو اوچ ذاته) نه اولیور ؟ » دیمش . اسلامک ویردیکی تربیه به باقک که
اوراده حاضر اولان معاذین جبل باشقه قومدن اولان بو اوچ ذاته
قارشی غرور قومی به قایلما مشده همان یرندن صیچرایوب
حریفک یاقه سنه یاپیشمش و احوال ایله حضور رسول الله
کتیره رک سویله دیکی سوزی خبر ویرمش . حضرت پیغمبر پر غضب
مسجد شریفه کلش . اصحابی طویلایارق خطبه ایراد ایتمش . خطبه سندہ
الله حمد و ثنا ایتدکن صوکرده « یا ایها الناس ان الرب رب و احدوان
الاباب واحد وان الدین دین و احد الا وان العربیه لیست لکم بأب و ام
انما هی اللسان فمن تکلم بالعربیه فهو عربی = ای ناس ، ربکنز یالکنز
برربدر . بابا کنز یالکنز بربابادر . دینکنز یالکنز بر دیندر . عربیت
سزک نه بابا کنز نه آنا کنزدر . او ، لساندن عبارتدر . هر کیم عربی تکلم
ایدرسه عربیدر . » بویورمشلر . معاذ ، الی حالاقیسک یاقاسنده اولدیغی
حاله : « یارسول الله ، بو منافق ایچون نه بویوره جقسکنز ؟ » دیبه صورمش .
جواباً : « دعه الی النار = براق جهنمه قدر یولی وار ، بویورمش .
بو حریف صوکرادن ارتداد ایتدی .

دین اسلام اقوامی بر خور ایتمک استعدادینی بر صورت اعجاز کارانده ده
 حاضر در . بو استعدادده قارشی قومیت و جنسیت عصیبتنی دیکمک صرف
 هوایه متابعت اثریدر . بو عصیبتی مشرکینه و باخصوص بنای اسلامی
 تا کو کندن بالطله لامغه تصد ایتمش مشرکینه اتما و تفاخره قدر ایلری
 کو تورمک ظلمک اک شنیعیدر . (ومن اظلم ممن اتبع هواه بغیر هدی
 من الله ان الله لایهدی القوم الظالمین = اللهمک کو ستردیکی طریق هدایته
 سالک اولقسزین کندی هواسنه تبعیت ایدن کی مسه دن ده اظالمی کی مدر؟
 شبهه سز که الله قوم ظالمینه هدایت ایتمز . — سورة قصص)

دین اسلام قومیت رابطه سنی جامعه اسلامی ایچنده اریتمک او قدر
 حریصدر که سلمان فارسینک حضرت رسول الله و حتی قوم عربیه
 جنسیت اعتباریله هیچ برنسبتی یوق ایکن حقنده: « سلمان منا
 اهل البیت = سلمان بزندنر . اهل بیتندنر . » بویورلمش . حضرت
 بلال وقتیلله بر عبد حبشی ایکن حضرت عمر ایمانه، سابقه سنه باقارق
 حقنده: « ابوبکر سیدنا و اعترق سیدنا = ابوبکر اقدمزدر . فضله
 اولارق بلال اقدمزری ده آزاد ایتمشدر » دیمش . انصارک موالیسندن
 ابو عقبه — که حضرت سلمان کبی فارسی ایدی — احد محاربه سنده
 نشان آارق مشرکیندن برینی وورمش . اوق اصابت ایدنجه عادت
 عرب اوزره « خذها وانا الغلام الفارسی = آل ده بنم غلام فارسی
 اولدیغمی بیل » دیمش . حضرت پیغمبر (صلی الله علیه و سلم) یاننده
 طور یورلر مش . بوسوزی ایشیدنجه « هلاقلت وانا الغلام الانصاری —
 سانکه نه دن « وانا الغلام الانصاری ، دیمه دکده یا بانجیلق کو ستردک »
 دیه توبیخ بویورمشلر .
 انصاف ایدلسون . بو تلقینات صافیة اسلامییه نروده ؟ زواللی

مسلمانلری «ارکنه قون» بایراملریله ساحه اشراکه یاقلاشدیران تشبثلر زرده؟ حاضر صیراسی کلشکن بو بایرام مناسبتیله عبدالله بن عمرک روایت ایتدیکی شو حدیث شریفی ده سویله یهلم: «من بنی بارض المشرکین و صنع نیروز شم و مهر جانهم و تشبه بهم حتی یموت حشر معهم یوم القیامة» هر کیم ارض مشرکینده اقامت ایچون بنا یاپار، نوروز و مهرکان یورطیلرینی طوتار، اونلره کندیخی بکزه تیر و بو حاله اولنجیه قدر دوام ایدرسه روز قیامته اونلره برابر حشر اولونور. حضرت پیغمبر دار شرکده نوروز ایله مهرکان طومه یی منع ایدیور. بونلر ایسه دار شرکک یورطیلرینی دیار اسلامه کتیر یورلر. بین تفاوت رماز کجاست تابکجا.

خلاصه دین اسلام بالطبع تفاخره، تکبره، ودها زیاده قیزیشنجه - افتراقه و نعوذبالله رایت عمیا آلتنده قتاله منجر اولان تمیزی هیچ سومن. تمایز حنسیدن هر قوم و حتی کندیلرینی سومک دیانه هر مسلامک بورجی اولان قوم عرب بیله شدیداً منع ایدلمشدر، هم بونیه متعلق خطابات شرعیه نك محضاطب و مبلغ اولاری کندیلری اولمشدر.

بو مناسبتله شونی ده سویله لم که تورکچیلر عربک مدایحنه دائر مطلع اولابیلدکلری بعض احادیث شریفه دن بر معنای قومیت استخراجنه قالمیشیورلر. رسول اکرم صلی الله علیه و سلم اقدمن حضر تلرینک هر کسه حقنی و یرمک خصوص - منده کوستردکلری محیر العقول کمال و حکمتی کورمینلر بو کبی احادیث شریفه نك منشائی، موردینی تحقیق ایتهدن - مشرقی اولدقارینه کوره تعیر جاژ ایسه - مال بولمش مغربی یه دونیورلر. ایش اونلرک دیدیکی کبی ایسه بورایه قدر

ایراد ایتدیگمز آیات و احادیث شریفه نك کیمه سویلندیکی جای
سؤال اولمازمی؟ حضرت پیغمبر افدمز عصر سعادت لرنده دین
اسلامه نصرت ایچون جانلرینی، ماللرینی، حمیت قومیه لرینی،
عصیتلرینی فدا ایدن، ازن محو ایدن او مبارک قومی لایق اولدقلری
وجه ایله مدح ایتدیکی کبی آخرته تشریف لرندن سو کره دائرة اسلامه
کیره جک اعاجبی ده مدح ایتشدو. کذلک قوم عرب ایچنده دین
اسلامه عداوت کوسترن قبائلی ذم ایاه مشلر، آنلره بددعاده ایتشلردو.
بونلر کوستریورکه نه بومدایحک، نه بومدمتلك سائق حس قومیت
دکلدر. عاله بو کوزل شرع الهی یی بونجه فدا کارلقلره تبایغ ایدن
رسول کریمک ساحه عصمتی هر حالده بو کبی دنیات امور ایاه او کونمکدن بریدر.
بناء علیه بز مسلمانلر عربی سو دیگمز کبی دینه خدمتده آنلره ییرو
اولان دیگر قوامی سو درز.

اقوام اسلامیه نك کافه سنی سو درز. فقط عرب قومنی سابقه
اسلامیه لری، حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه قرابتلری،
لسانلری لسان قرآن اولماسی، نعمت اسلامی نشر ایدرک بوتون
مسلمینه ولی نعمتک ایتملری طولایسییه هپسندن، حتی کندی
قومزدن زیاده سو درز. بوکا دائر نمونهک برقاچ حدیث کوستره لم:
— (احبوا العرب ثلاث لانی عربی والقرآن عربی ولسان
اهل الجنة عربی — قوم عربی اوچ شیدن طولای سیویکمز. بن
عربی یم. قرآن عربیدر. اهل جنتک لسانی ده عربیدر.) راویسی
ابوهریره، مخرجی حاکم، طبرانی، بیقی در.

— (حب العرب ایمان و بغضهم نفاق — عربیه محبت ایماندو.
اونلره بغض ایسه نفاقدو.) راویسی انس، مخرجی حاکمدر.

— (من سب العرب فاولئك هم المشركون = کیمار که عرب به سب
ایدرلرسه ایسته اونلر مشرکلر در.) (راویسی عمر ، مخرجی بیه قیدر .
— (حب قریش ایمان و بغضهم کفر و حب العرب ایمان و بغضهم
کفر فن احب لعرب فقد احبني ومن ابغض العرب فقد ابغضني =
قریشه محبت ایماندر . اونلره بغض ایسه کفر در . عرب به محبت ایماندر .
بغض کفر در . هر کیم عربی سورسه بنی سومش ، هر کیم عرب به بغض
ایدرسه بکا بغض ایتمش اولور.) (راویسی انس ، مخرجی طبرانیدر .
— (بغض بنی هاشم و الانصار کفر و بغض العرب نفاق = بنی
هاشم ایاه انصاره بغض کفر در . عرب به بغض نفاقدر.) (راویسی ابن
عباس ، مخرجی طبرانیدر .

— (اذا ذلت العرب ذل الاسلام = عرب ذلیل اولورسه اسلام
ذلیل اولور.) (راویسی جابر ، مخرجی ابویعلی الموصلیدر .
ینه تکرار ایدرر که بو و امثالی احادیث شریفه ده عرب به محبتک و جوبی
نفس قومیت طولایسیله دکل ، نبی امیء عربینک (صلی الله علیه و سلم)
آنلر آره سنده نشأت و ظهور ایتمه سندن و بوتون اقوام اسلام اوزرنده
ولی نعمتک حقنی حائر اولمالرندن ایلری کلیر . اونلره و باخصوص
قریشه ، مهاجرینه ، انصاره ، بنی هاشمه محبت تشیید اسلامده کی
خدمتلرندن طولاییدر که بونی انکار ایدن کیمسه بولونماز . نته کیم
بونی دهها زیاده صراحتله کوستیر حدیثلرده واردر :

— (... فمن احب العرب فبحبی احبهم ومن ابغض العرب فببغضی
ابغضهم = ... هر کیم عربی سورسه بکا محبت طولایسیله سور .
هر کیم عرب به بغض ایدرسه بکا بغض ایتک طولایسیله بغض ایدر .)
راویسی ابن عمر ، مخرجی بیه قیدر .

— (من احب العرب فهو حبی حقا = هر کیم عرب به محبت ایدر سه
حقا که بنم سو کیلیمدر) راویسی ابن عباس ، مخرجی ابوالشیخ در .
بر کون حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) سامان فارسی به :
« یا سلمان لا تبغضنی فتفارق دینک = ای سلمان ، بکابغض ایدوبده
دینکدن چیقما یه سین » بویورمشلر . حضرت سلمان تلاش ایله :
« بوناصل اولور ؟ » دیبه استیضاحده بولوتجه : « تبغض العرب
فتبغضنی = عرب به بغض ایدوبده او یولده بکابغض اتمکله . » جوابی آلمش .
عربک نفس الامرده کی فضل و مزیتی بویله ایکن ینه . آیات واحادیث
سابقه دلالتیله آ کلاشیه جنی اوزره - تکبر ، احساب ایله تفاخر
واقوام سائره اوزرینه تحمیل منت ایتمه سنهده حق ویرلمه مشدر . بر کره
حضور رسالتیناهیده اعاجمک یعنی عرب اولمایان اقوامک بختی کچمش .
(لا ناهم اوبعضهم اوثق منی بکم اوبعضکم) بویورمشلر که راوینک
ترددینه نظراً ایکی دورلو ترجمه ایده جکز : « بن اونلره سزه اولان
وثوق واعتماددن زیاده اعتماد ایده رم » یاخود « بن اونلرک بعضلرینه
سزک بعضلر یکنزه اولان اعتمادمدن زیاده اعتماد ایده رم . » [۱] حدیثک
راویسی ابوهریره در . مخرجی ترمذیدر . اهل فارسک فضلنه دائر ،
حاکم تاریخنده ینه ابوهریره دن : (اعظم الناس نصیباً فی الاسلام اهل
فارس = ناس ایچنده اسلامدن نصیبی اک چوق اولان اهل فارسدر .)
حدیثی روایت ایدیور که تاریخ اسلام بونک شاهدیدر . علی العموم
اعاجمک وبالخاصه اهل فارسک ایمان وعلایله مدایحنی متضمن اولان دیگر
احادیث شریفهده کوستریور که نظر شریعتده اقوامه مدار مدح
ومحبت اولاجق شی نفس قومیتلری دکل - عینیه افراد کبی -
[۱] مع مافیله ایکی ترجمه بیننده کی تحالف صوریدر . برنجیسی ده ایکنجی به
منجر اولور .

علماری ، ایمانلری ، جامعه اسلامییه خدمتلیدر .
 سؤالک بر جهتی قالیورکه اوده « بن عربم وبندن دها
 عربی یوقدر » حدیث شریفنه تعلق ایده نیدر . بو حدیث
 سنن و معجماتده موجوددر . راویسی ابوسعید خدری ، مخرجی
 طبرانیدر . یالکیز بونی بوکون آغیزلرنده طولاشدیرانلر باشقه بر
 مقصده آلت اتخاذا ایتک اوزره اکسیک نقل ایدیورلر . بی نمازه :
 « نیچون نماز قیلمیورسک ؟ » دیمشلر . « لاتقربوا الصلاة آیتده نمی
 وار » دیمش . « آیتک آلت طرفنی نهیه او قوممیورسک ؟ » دیمشلر . « بن
 مکه حافظی دکلم » جوابنی ویرمش . بو حدیث شریف ایله تور-
 کچیلکه نصرت ایدنلرده هر حالده مکه حافظی دکلم . حدیث شریف
 بودر : (انا اعرب العرب ولدتی قریش ونشأت فی بنی سعد بن بکر
 فانی یأتینی اللحن = بن عربک اک فصیحی یم . بنی قریش طوغوردی .
 بنوسعد بن بکر ایچندهده بویودم . آرتق بکا لحن نرهدن کله جک ؟)
 اعراب بوراده فصاحت دیمکدر . لحن ده لسان عربییه مغایر خطا
 یایمقدر . معلومدرکه قبیله رسالت پناهی اولان قریش ایله مرضعه بی
 حلیمه السعدیه ناک قبیله سی اولان بنوسعد بن بکر عربک اک فصیح
 قبیله لری ایدی . بناء علیه بو حدیث شریفک مؤداسی قوم و قبیله ایله
 تمایز و تفاخر دکلم ، لسان صداقت بیان نبویدن شیوه لسانه مغایر
 لحن صادر اولامیه جفنی بیاندن عبارتدر . نسب و حسبله افتخار نرهده ،
 حضرت پیغمبر ذیشانک دنیا و آخرتده کی مقام رفعتی نرهده ؟
 (انا سید ولد آدم یوم القیامة ولا فخر ویدی لواء الحمد ولا فخر وما
 من نبی یومئذ آدم فمن سواه الا تحت لوائی وانا اول شافع واول مشفع

ولافخر = بن روز قیامتده آدم اولادلرینک سیدی یم . لکن فخر
ایده جک برشی یوق . لواء الحمد المده در . بوندهده فخر ایده جک
برشی یوق . او کون آدمدن طوتکزده دیگر پیغمبرلرک کافه سنه
کلنجه یه قدر هیچ بر پیغمبر یوقدر که بنم لواء الحمدم آلتنه کیرمه سون .
بن ایلك شفاعتجی یم . و شفاعتی قبول اولنه جق ایلك کیمسه یم . بوندهده
فخر ایده جک برشی یوق) و (انا قائد المرسلین و لافخر و انا خاتم النبیین
ولافخر = بن مرسلینک سرداری یم . بوندهده فخر ایده جک برشی
یوق . بن خاتم النبیین . بوندهده فخر ایده جک شی یوق .) بویوران
حضرت خاتم الانبیانک صرف تبیین حقیقت مقصدیه ذات مبارک لرینه
من طرف الله موهوب ولان عطایای الهیه حقنده سویله مش اولدقلری
بوکی سوزلری غایه اسلامک خلافتنه آلت ایتک هر حالده خوش برشی
اولسه کر کدر .

